Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

NĂM THỨ 80
Số 5560

Ngày thứ bảy
15 Mai 1937

Ngày mùng 6
tháng tư (dủ)
NĂM ĐINH-SỬU

Lục tỉnh tân văn

CHỦ-NHƠN: NGUYỄN-VĂN-CỦA

Báo bảo xin trả tiền trước cho ông Nguyễn-văn-Của.
Gởi bài vở cho ông Lâm-văn-Ngọ.

XUẤT BẢN HẰNG NGÀY
BẢO-QUẢN: 57, Rue Lucien Mossard, 57 — SAIGON
Dây thép tắt: LUCTINH — Dây thép nói: 203

CHỦ-NHIỆM: LÂM-VĂN-NGỌ

Thay mặt cho tòa báo bên Pháp-Quốc
COMPTOIR INTERNATIONAL DE PUBLICITÉ
8, Rue Tronchet — PARIS (VIIIe)

GIÁ BÁO
Một năm.. 12$00
Sáu tháng. 6.50
Ba tháng. 3.50
Mỗi số..... 0.04

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 4093

COFAT

NHỮNG TIẾNG VANG BÊN PHÁP VÀ BÊN NÀY

Quan Tổng-trưởng thuộc-địa M. Moutet sẽ qua Đông pháp không?

DẦU SAO NGÀI CỨNG DỰ BỊ CHO NHIỀU SỰ CẢI-CÁCH CẦN ÍCH

Từ ngày mặt-trận bình-dân lên nắm chánh-quyền, thì tất cả dân-chúng ở chánh-quốc hay ở các thuộc-địa đều quay về ngó lại thấp thỏm trông... từ ấy những mự Chánh-phủ cũng đã mở rộng cửa chế-độ dân-chủ cho dân-chúng ở các thuộc-địa rất nhiều.

Tuy vậy, dân-chúng Đông-pháp vẫn còn nấp nỏm chưa chan một mối hi-vọng là chờ quan Tổng-Trưởng bộ thuộc-địa Moutet qua tận nơi để viếng cái thuộc-địa rộng lớn ở Viễn-Đông nầy.

Không phải dân chúng Đông pháp có ý mê-thoi gì mà mong trực-tiếp cụ Moutet; nhưng sự thiệt là từ lâu nay đối với cụ, dân chúng đã gửi sau vào trí nhớ là một người bảo hộ tận tâm, tận lực, dầu trước kia cụ chưa hề lành một bộ nào trong chánh phủ.

Thử nửa là vì bấy lâu nay, hình như người ta không chán - thành trong việc làm quảng-cáo cho xứ Đông-Pnap, nên mới khi nói động đến ao thì người ta thở ra với giọng bất mãn rằng: « Ủi, l'Indo-chine, pays humide! »

Vì hai lẽ ấy mà dân chúng Đông-Pháp rất mong cuộc kịnh-lược của cụ Marius Moutet!

Nhưng mà...

Nhưng ma, theo tin máy bay qua kỳ rồi người ta cho hay rằng ông Justin Godard về dân bên ấy, ông đặng dưc Giám quốc Albert Lebrun tiếp kiến, ông có tuyên-bố nhiều điều rất quan trọng về cuộc điều-tra của ông ở Viễn đông.

Ngoài ra sự ca tụng công-nghiệp của các nhà đương-đạo xứ nay ông ngỏ ý rằng: tướng chánh-phủ chẳng cần thêm các cuộc điều tra qua Đông-pháp ấy, vì làm thế chỉ làm nhọc giá-trị các quan Thủ-hiến và các quan Tham-biện. Bởi vậy, miễn nay ở bên ấy đã có một ông Toan-quyền, người rất tin cậy của chánh-phủ bình-dân rồi

Một kỳ báo đã qua chúng tôi có thuật cuộc phỏng-vấn của phóng-viên báo « Le Progrès de Lyon » với quan Tổng-trưởng về cuộc kinh-lược qua Đông-pháp, thì ngoài những lý lẽ chờ cho bên nầy hết sự sôi nổi bọ-động, quan Đông-trưởng lại nói cũng chờ cho sau khi ông Justin Godard về, và quan Toàn-quyền Brevié đến thăm bình-hình và các khoản đang ghi vào chương-trình cải-cách, rồi ngài sẽ qua.

Thế nay, đối với lời tuyên-bố của ông Justin Godard, thì không chắc gì quan Tổng-trưởng sẽ qua.

Rồi lại càng chắc ngài không qua

Tiếp sau đây, trong báo «Le Populaire d'Indochine» hôm qua, có đăng một bài ký: thuật cuộc phỏng-vấn quan Toàn-quyền J. Brevié về cuộc kinh-lược của quan Tổng-trưởng Marius Moutet qua Đông-Pháp, thì quan Toàn-quyền quả quyết: không bao giờ có vấn-đề kinh-lược Đông-Pháp của quan Tổng-trưởng, hay đến sự trở về Pháp của quan Toàn-quyền có nữa.

Dầu vậy cũng còn hi-vọng..

Vừa rồi bạn đồng-nghiệp VIỆT BÁO ở Bắc có đăng tin từ bên Pháp như vầy:

Giúp cho những chánh-trị phạm được tha ở Đông-pháp

Theo viện thông-tin của báo «Opinion» ở Paris thì ông Tổng trưởng Marius Moutet đã quyết định bỏ «công-nhân cưỡng bách» (manœuvre obligatoire) công ích, tự ích, v. v... ở khắp các thuộc-địa.

Ngoài ra, trong các việc ngài đang xét và ngài đang định thi-hành ngay, việc giúp đỡ cho những chánh-trị-phạm được tha lâm cho ngài rất quan tâm đến.

Hình như ngài đã ra lịnh cho ông Toàn-quyền Brévié tìm cách giúp đỡ cho những chánh-trị phạm được tha bằng cách tổ-chức một công cuộc có lánh chất xã hội.

Đối với những trẻ bơ vơ

Ông Tổng trưởng mới kỳ một đạo sắc lịnh về việc bảo trợ và chăm sóc những đứa trẻ vô thừa nhận ở Đông pháp.

Đạo sắc lịnh nầy phong theo đạo sắc lịnh ngày 4 Octobre 1935 nhưng sửa đổi một cách hợp với xứ Đông-pháp luôn. Đạo sắc lịnh nầy chỉ rõ những phương-pháp cứu giúp và giáo-dục cho hạng con nít bị khổ sở kia.

Ông Toàn-quyền Brunot sẽ đi xem xét về cách thi-hành luật lao động ở Đông-pháp

Ông Toàn-quyền Brunot tổng kiểm-sát-viên về việc tuyên truyền có lẽ sẽ được cử đi dân một thuộc-địa lớn để xem xét về cách thi-hành luật lao-động ở đó.

Có lẽ ông Toàn-quyền Brunot sẽ qua Đông-pháp vì có tin rằng sau ngày ông Justin Godard xuống tàu rồi thì nhiều nhà chuyên-trách ở Bắc-kỳ, Trung-kỳ và ở một vài nơi khác không chịu cho dân lao-động hưởng những luật lao-động đã ban hành. Lại có tin đồn rằng một vài ông quan Annam và một vài vị hương-chức lại dân áp những người thợ đã kêu nài với ông Justin Godard trước đây.

ĐÓN XEM TIỂU THUYẾT

Dưới Bóng Phật Đài

của MAI SƠN.

Sẽ ra ngày thứ tư 18 Mai 1937 nơi trương 4.

CHẮC GÌ AI MUA

Quyền nhật-ký của Tưởng-giới-Thạch ở Tây-an

Trong lúc Tưởng bị Trương-học-Lương bắt giam ở Tây-an thì ngày ngày đều ghi vào nhật-ký những việc xảy ra. Cuốn nhật-ký ấy nay đã bán cho một hiệu xuất bản. Tưởng-giới-Thạch cũng phu nhân đúng chủ tiền ấy để giúp gia đình 21 người lính hộ thân của Tưởng bị giết ở Tây-an.

TỪ CỰC TẢ QUA CỰC HỮU

Doriot sẽ Giám-đốc tờ « La Liberté »

Tờ «La Liberté» là tờ báo hằng ngày cơ quan của phái hữu, mấy lúc sau nầy đã đình bản, mới đây có tin cho hay kể từ 24 Mai báo «La Liberté» sẽ tục bản dưới quyền Giám-đốc của Doriot. Nghe đâu Doriot cũng đem những người cộng-sự cũng ông ở báo «Emancipation Nationale» qua đó.

CUỘC TUYỂN-CỬ CẢI-TỔNG ĐỊNH-HOÀ (LONG-XUYÊN)

MỘT NHÀ ỨNG-CỬ ÔNG NGUYỄN-NGỌC-DỆ

«...Trọng nhơn-phẩm và quyết làm việc hơn là địa-vị hão-huyền.»

Longxuyên. — Từ ngày ông Ng.-hòa-Hiệp, nguyên Cai-tổng Định-hòa đắc lịnh về hưu đến nay, dư-luận dân-chúng Longxuyên rất xôn xao về cuộc tuyển-cử người thay thế.

Đứng trước phong-trào dân-chúng hiện nay, Cai-tổng là một chức-vụ rất quan tụng trong các chốn hương thôn, không riêng dân-chúng ở một phần tổng ấy mà dân-chúng các tổng khác cũng chịu ảnh hưởng ít nhiều tùy tài-đức của nỗi ông ở địa-vị ấy.

Thế thì, tôi là một cử-tri trong tổng, - tôi đặng hưởng quyền bỏ thăm tuyển-cử, tôi không thể nào quên là thăm ấy, tôi còn phải thay mặt cho một số người khác vắn dự phần hoạt-động hằng ngày trong tổng mà không đặng quyền đầu-phiếu. Điều ấy là một việc đáng tiếc, nhưng chưa phải lúc đề tôi nói đến. Biết như thế, tôi không thể khinh-thường là thăm tôi, - tôi thử xem qua tài-đức của các nhà ứng-cử.

Kỳ tuyển-cử Cai-tổng tổng Định-hòa tới đây, thì nghe người ta nói nhiều nhứt về ông Nguyễn-ngọc-Dệ, là người mà tôi đã tiếp gom một nhiều lần... người quả quyết cứng cỏi, tự tin và nhứt định.

Chỉ biết ông nghị Dệ làm việc như thế, nhưng tôi chưa đặng cái hân-hạnh biết đâu cá-nhân và mục-đích cuộc sống của ông là thế nào. Vừa rồi dịp may đưa đến, tôi lại gặp đặng ông, lẽ tất nhiên là tôi xin phỏng-vấn. Ông Dệ tuyên-bố nhiều điều quan-trọng, tôi tưởng nên biên rõ ra đề anh em cử-tri trong tổng Định-hòa cùng biết, mà dân-chúng cũng nên chú ý.

Ông Nguyễn-ngọc-Dệ với các nhà tranh-cử...

Tôi đã nói dịp may đưa đến, tôi cần phải nhắc kỹ cùng anh em cử-tri trong tổng Định-hòa nhớ rằng: cuộc phỏng-vấn nầy rất tình cờ cho ông Dệ mà đối với tôi lại là cố ý từ lâu, nên chỉ lời tuyên bố của ông tôi cho là quan-trọng không phải là quá đáng vậy.

Trong một quán cơm tại chợ Long-xuyên vào lúc 12 giờ trưa ông Dệ cùng vài ông khác vừa xong bữa, tôi bước vô, bạn tôi bảo nhỏ: ông Nghị Nguyễn-ngọc-Dệ đó ấy.

Định sẵn từ mấy lúc nay, không dụ dự gì cả, tôi liền bước đến ngả mũ chào tự giới - thiệu để ông biết, và đặng ông nhận lời ngay, tôi mở đầu cuộc phỏng-vấn: Thưa ông, ông sẽ ra tranh chức cai-tổng tổng Định-hòa kỳ nầy?

Quả quyết ông Dệ trả lời: Vâng ông có điều chi chỉ bảo trước?

— Thưa không dám, tôi chỉ muốn ông cho biết quan-niệm ông đối với các nhà tranh - cử địch-phương...

Như không có gì khó khăn cả, ông Dệ xòa cười chân lời: Làm sao ông lại đem dùng đến tiếng «địch-phương» cho to nghĩa như thế. Bất cứ ai cũng là anh em hết thảy, mà còn tôi ra tranh-cử là vì tôi «quyết làm việc», tôi muốn làm việc theo chương-trình đã vạch sẵn.

— Vâng, đành vậy, nhưng tôi muốn biết kỹ nữa cũng ra tranh-cử với ông có những ai, và ông nào là lợi hại nhứt cho ông?

Lẹ làn ông Dệ cười: Nếu tôi nghe không lầm thì hình như ở làng Mỹ-hội-Đông có hai ông: Đặng văn-Mỗi hương-quản và ông Lâm-thơ Ưu hương-chủ, ở làng Hòa-Mỹ có ông Ng.-văn-Chiêu Hương-hàn, còn ở làng Long kiến chỉ có tôi... mà không biết còn ai nữa không. Về tiếng «lợi hại» ông dùng đó, đối với tôi thì chẳng có gì là lợi hại, mà tôi tưởng tôi cũng không phải là lợi hại cho ai cả, vì tôi đã nói với ông rằng: *tôi quyết làm việc* theo chương-trình đã vạch sẵn thì đâu đắc đâu thất, tôi cũng làm việc luôn. Tôi vẫn tin theo chương trình của tôi mà thôi.

Ông Nghị địa-hạt
NGUYỄN-NGỌC-DỆ
Người sẽ ra tranh-cử Cai-Tổng Định-hoà (Long-xuyên)

Quan-niệm ông Dệ với chức cai tổng

— Ông đã quyết làm việc, thì quan niệm ông đối với chức-vụ cai-tổng là thế nào?

Nghiêm sắc mặt, nhưng lúc nào nụ cười cũng đắp ở miệng như người tự tin, ông Dệ nhỏ giọng lại như nghiềm-trọng rằng: Chắc câu hỏi của ông chỉ là một cách chất vất khéo tôi thôi, chớ ông cũng thừa biết, dầu vậy tôi cũng không dối sự biết của tôi với ông.

Lẹ làn tôi chân lời: Dầu có thiệt chất-vấn, thưa ông tôi cũng có quyền chớ?

Ông Dệ cười và tiếp: Vâng, tôi không phải không biết chức cai. Ông đã ghi sâu vào trí nhớ của dân-chúng trong các chốn thôn-quê ở xứ ta nhiều kẻ phải khóc hờn mà cũng lắm người cười vui đắc chí.

Một điều nầy để chứng chắc lời nói của tôi, ông hãy giở lại xem qua các tiểu-thuyết của các tác-giả ở đây, mỗi khi nói đến ông cai-tổng, thì các tác-giả ít khi dung ngòi bút... không phải tôi tin theo các tiểu-thuyết, mà tôi muốn chỉ cho ông thấy đó là chức cai-tổng đã in vào trí óc của thiên ba nhiều chuyện khóc cười. Nếu sự thiệt không có thế, thì không bao giờ có những tiếng vang như thế, làm cho ai ai cũng có nhiều thành-kiến không tốt. Mà sở dĩ người ta nói được như thế, là vì cai-tổng là một địa-vị quan-trọng trong mắt của dân-chúng trong hương-thôn, quyền hành rất rộng, mà sự thiệt nó cũng không rộng gì cả. Nhưng rộng hẹp gì, hễ đã quyết làm việc, thì bất cứ ở hoàn-cảnh nào mình cũng có thể làm hết thảy, nên chi chỗ quyền hành rộng như mắt của dân-chúng trong thôn-quê đã thấy kia, tôi không muốn nó «rộng» mà tôi ao ước nó hẹp lại cho dân-chúng trong chốn thôn quê biết cái chân-giá-trị của địa-vị ấy, hay hơn nữa họ nên hiểu cai-tổng là chức «quan-lại dân-cử» (élu fonctionnaire), vì là lãnh mạng lịnh của chánh-phủ để thi-hành, mà lại vừa là người thay mặt của dân-chúng trong tổng nữa. Ấy vậy, trách-nhiệm rất nặng nề, tôi không dám nói tôi sẽ phá một kỷ-nguyên mới trong thôn-quê, nhưng tôi thề theo chế-độ nước Pháp dân-chủ mà cũng hết thảy dân-chúng trong thôn-quê hưởng đặng cái quyền thiết-thực theo chế-độ hiện hữu, nghĩa là tôi xin thù thật với ông rằng: tôi muốn làm việc và trọng nhơn-phẩm hơn là địa-vị hão-huyền. *Thế thì chức cai-tổng đối với tôi chỉ như cây gậy cầm tay để lãnh-đạo cho đội bình liên-phong của nền văn-minh nước Pháp dân-chủ trong chốn thôn-quê của chúng ta vậy.*

Chương trình hành-động của ông Nguyễn-ngọc-Dệ

Nghe ông Dệ thề tỏ quan-niệm minh tôi rất khâm phục, nhưng tôi vẫn nghe biết ông là người bẩm tánh thông minh tài hùng biện lưu loát, tôi liền chận ngay hỏi gắt lại một cách bất thình lình hơn nữa: Hay lắm, cứ như thế thì dân-chúng tổng Định-Hòa rất may mắn mà đặng thấy ông sẽ đắc cử cai-tổng, nhưng xin ông cho tôi biết ngay chương trình hành động của ông.

Hít hơi thuốc phà ra khói tung bay phủ mặt, ông Dệ điềm tỉnh lại nhoèn nụ cười: Chương trình hành-động của tôi? Nếu ông là người ở cùng làng với tôi, chắc ông không hỏi tôi câu ấy, thế nên nói cho ông biết chương trình tôi hay bất cứ với ai, hoặc giả ra trước những chỗ hội hiệp công đồng nào có bết mấy dân chúng tôi cũng có thể nói, nói như thế mới chắc, người ta mới kể đặng chương-trình đã công bố là mộ thứ giao-kèo.

Thấy ông Dệ càng quả quyết, tôi hỏi dục luôn để xem thử thật ông là người sống có chương-trình hay là thứ chương-trình của các nhà ứng cử: Thưa ông, nếu vậy tôi xin phép ông, cho tôi gởi đăng báo cuộc phỏng-vấn nầy để cho công-chúng biết, và người ta cũng có thể tin đó là giao-kèo như ý ông muốn. Vậy ông cho tôi biết chương-trình của ông ngay đi.

Bật thiệp, ông Dệ tiếp: Tôi sẵn lòng lắm. Tôi không muốn so sánh dài ra với một dân-tộc nào khác cả, như tôi đã nói với ông, tôi chỉ muốn bà con trong tổng hưởng đặng những quyền mà họ đã có và những quyền đáng hưởng.

Trước nhứt, tôi lưu ý về tình hình xứ nầy, mấy năm sau nầy tôi hà lại không biết một phong-trào mới nổi lên trong tổng ấy, dây tôi gọi là phong-trào dân-chúng. Cái phong trào ấy làm cho những kẻ thức thời không thể làm ngơ được. Hiện nay tôi có thể bảo là chỉ tạm yên mà thôi. Như vậy, thì nguyện-vọng của dân-chúng chưa đặng thỏa, hay hơn nữa trong chốn hương thôn còn nhiều điều đáng sửa đổi. Paong trào dân chúng ấy chỉ cho ta biết như thế, vậy chúng ta cần phải tìm phương để bổ-cứu những việc còn không thích hợp. Bấy lâu chỉ «tạm yên» chớ bịnh-nhân chưa lành hẳn bịnh. Tôi không dám tự đại tôi là danh-y, vì đó là chuyện trước mắt, giờ ta thử xem lại phong-trào đắp-chúng ấy là phong-trào gì, vì trong ấy có những ai? Theo tôi thấy những phần-tử chủ-động gây lên phong trào đều là đám thanh-niên, mà gần đây thanh niên được thực trong các Hương-thôn rất nhiều, nhưng chế-độ trong hương-thôn không rộng cho sản nơi hoạt-động của họ, lẽ tất nhiên là phong trào ấy phải có. Tức tốc phải dung nạp đám thanh-niên ấy, hãy đem họ dự gánh vài trách-nhiệm.

(Coi tiếp bản trương sáu)

LỄ Pentecôte

Chúa nhựt 16 Mai nầy nhằm lễ PENTECÔTE.

Luc-Tỉnh-Tân-Văn xin cáo lỗi cùng bạn đọc, nghỉ ra một số ngày thứ hai.

Số báo kế, sẽ ra ngày thứ ba 18 Mai.

VIỆC CẦN BIẾT

Thể lệ về cuộc xổ số Đông-pháp

CÁCH BÁN VÉ SỐ, XỔ SỐ, TRÚNG SỐ VÀ LÃNH TIỀN

Trong một số báo trước, chúng tôi có theo báo «Đông-pháp» cho bạn đọc hay về cuộc xổ số lần thứ nhì của cuộc số Đông-pháp năm 1937.

Nay chúng tôi mới nhận được tin chánh-thức cho hay về cuộc xổ số ấy như dưới đây:

Theo một đạo nghị-định của quan Toàn-quyền đề ngày 4 Mai 1937, giá tiền của bết thảy vé phát hành trong kỳ thứ nhì của cuộc xổ số Đông-pháp năm 1937 theo chỉ dụ ngày 12 Août 1936 là 900.000 đồng.

Kỳ thứ nhì nầy có chia ra làm 5 Séries.

Série thứ nhứt kêu là Série Namkỳ phát-hành hết thảy là 180 000 vé số, và biên từ số 000 000 đến số 089 999 và từ số 100.000 đến số 189.999.

Série thứ nhì kêu là série Cao-miên phát hành bết thảy là 180 000 vé số, và biên từ số 200 000 đến số 289 999 và từ số 300.000 đến số 389.999.

Série thứ ba kêu là série Bắc-kỳ phát hành bết thảy là 180.000 vé số, và biên từ số 400 000 đến số 489 999 và từ số 500.00 đến số 589.999.

Série thứ tư kêu là série Trung-kỳ phát hành bết thảy là 180.000 vé số, và biên từ số 600 000 đến số 689 999 và từ số 700.000 đến số 789 999.

Série thứ năm kêu là série Lào, phát hành bết thảy là 180.000 vé số, và biên từ số 800 000 đến số 889.999, và từ số 900.000 đến số 989.999.

Giá tiền mỗi vé số là 1 đồng bạc

Số tiền cho trúng ra bết thảy là 540 000 p., chia ra:

1) 360.000 p. cho 8 séries, mỗi séries 72.000 p.

2) 180 000 cho 5 số trúng lớn chung cho 5 séries ấy.

Năm séries nầy sẽ xổ tại Hànội trong mấy ngày 5 Août 1937; 9 Septembre 1937; 14 Octobre 1937, 2 Décembre 1937 và 6 Janvier 1938.

Mỗi série có:

1 số trg	4 000p.	=	4.000p.
8	—	1.000p. =	8.000p
60	—	100p. =	6.000p
360	—	50p. =	18 000p
8 600	—	10p. =	86.000p.
4 029 số trúng			72.000p.

Còn mấy số trúng lớn chung cho 5 séries sẽ xổ liền sau khi xổ xong série thứ năm, và cũng sẽ xổ tại Hà-nội.

Mấy số ấy lại chia ra:

1 số trúng	100.000p	= 100.000p
1 —	40.000p.	= 40.000p.
1 —	20.000p.	= 20.000p.
2 —	10.000p.	= 20.000p.
5 số trúng		180.000p.

Có khi một vé số mà đặng trúng nhiều số, như 4.000p. và 1.000p. Ủy-ban xổ số, vẫn để y như vậy, thế thì người mua nhằm số ấy sẽ đặng hưởng mấy số trúng kia. Song nếu vé số xin mà đặng trúng nhiều số lớn như 100.000p, 40.000p., 20.000p., và 10.000p. thì ủy-ban để cho vé số ấy trúng số lớn và xổ lại số nhỏ

(Tỷ như vé số ấy trúng 100.000p và 40.000p. thì ủy-ban để cho vé số ấy trúng 100.000p., và xổ lại số 40.000p cho vé số khác trúng).

Những người nào trúng số dưới 100p. thì kể đặng ngày được phép lãnh tiền trúng số, cứ tới kho-bạc sở tại mà xin lãnh, và sẽ được kho-bạc phát số tiền trúng ấy liền.

Còn mấy người trúng số trên 1000p. thì cung phải đem trình vé số của mình cho kho-bạc, rồi kho-bạc sẽ gởi vé số ấy ra Hanoi xin xem xét lại coi có trúng chắc không và sau khi nhận đặng lịnh cho phép phát số trúng, kho bạc mới phát số tiền ấy cho người trúng số.

Những người trúng số mà không đem trình vé số của mình để xin lãnh tiền trước ngày 6 Juillet 1938, thì những vé số ấy đều bị hủy bỏ hết.

C. L.

TRÊN CON ĐƯỜNG CỨU-TẾ

Phòng phước-thiện thành-phố Saigon

Phòng Phước-thiện thành-phố Saigon, ở tại con đường Massiges, là nơi để cứu giúp những hạng người nghèo khổ. Ông Đốc-lý thành-phố Saigon là hội trưởng của ban cứu tế ấy.

Muốn xin cứu trợ nơi phòng phước-thiện ấy phải ở Sài-thành ít lắm là sau tháng. Những người thất nghiệp ăn cơm hay là lãnh gạo bên Thị-nghề thì không được hưởng ân-huệ chi của phòng Phước thiện ở đường Massiges cả.

Ai muốn xin bản cứu tế phòng Phước-thiện trợ giúp phải làm đơn cẩn thận, trong đó biểu rõ đủ tên họ, tuổi, chỗ ngụ của mình, và cũng phải kể rõ có mấy đứa con, và mỗi đứa mấy tuổi.

Cũng nên cho biết vì sao mình không phương mưu sanh.

Khi chấp đơn rồi, phòng Phước-thiện cậy có bốt làm ăng kết, chứng nào thấy rõ người đến xin trợ cứu thật nghèo khổ mới cứu cấp.

Không cần làm đơn bằng chữ Pháp.

Được cứu cấp hoặc ba tháng, hoặc sáu tháng.

Sau thời gian ấy, nên gởi đơn xin giúp tiếp, nếu mình còn ở trong tình cảnh khốn cùng.

Ai ở Trung-Bắc-kỳ, vào Nam tìm sanh-kế nay rủi ngheo khổ, muốn trở về chơn nhau cất rung hi đến phòng Phước-thiện xin vé ô-tô hàng vé, hoặc vé xe lửa về Cảng được.

TIN TRONG LÀNG BÁO

Tờ « Indo-Radio » đã xuất-bản

Chúng tôi mới tiếp đặng số 1 tờ nhựt báo bằng Pháp văn hiệu «INDO RADIO» mới xuất bản.

Cứ như hiệu ấy là tôn chỉ của báo ấy, khỏi phải giới thiệu.

INDO RADIO đề tòa trị sự tại số 50 đại lộ Charner.

Chúng tôi có lời chúc mừng bạn đồng nghiệp.

L. T. T. V.

MỘT TIN LÀNH CHO NHÀ-NÔNG

Cách làm đơn xin vay dài hạn

Số bạc được vay dưới 2000p.

Mới rồi đây quan Toàn quyền Đông pháp có ký mật đạo nghị định đề ngày 4 mai 1937 nói về cách làm đơn xin vay bạc dài hạn mà số bạc vay dưới 5000 đồng.

Chiếu theo nghị định ấy, những người xin vay dài hạn phải gởi đơn đến Giám đốc sở Tài chánh (Directeur des Finances) ở Hànội.

Hay là gởi cho quan Giám-đốc sở cho vay dài hạn (Directeur des services des prêts fonciers à long terme) trước ngày 30 Juin 1937 là kỳ hạn chót hết. Quá ngày ấy, thì không còn thâu đơn nữa.

Những đơn vay bạc đã có in sẵn và đề tại sở cho vay dài hạng ở Saigon đường Lagrandière số 18.

Ai muốn vay phải xin mấy tờ giấy in lại sở nầy rồi viết thêm và ký tên là đủ.

NHÀ IN NGUYEN-VAN-CUA

57, Rue Lucien Mossard

Saigon

Có in tờ Cờ cùa làng hình nhiều màu rất khéo, Giá rẻ

Trong vùng đất Việt

Một cậu học-sanh dượt banh rủi té gãy tay

Cậu Huỳnh-văn-Thành, 2[illegible] tuổi, học trường Petrus-Ký, nhà ở sau số 26, đường Rousseau, chiều hôm rồi đi học về có ghé lại sân banh eau Comle ở đường Mayer mà dượt một trận banh lem cầu (basket ball) với anh em bạn.

Trong khi cậu Thành gành banh, rủi cậu trật té gãy tay trái rất nặng.

Ngay khi ấy anh em bạn cậu Thành bèn chở cậu đến nhà thương thí Saigon băng sơ, rồi đưa thẳng vào nằm nhà thương hơ ray.

Thương tích cậu Thành cũng khá nặng.

∴

Vì bỏ quên khai báo

Bentre. — Ngày 10 Mai vừa rồi, thầy chánh lục-bộ làng Long-Mỹ, tổng Bảo-thạnh, hạt Bentre, ngồi trên ô-tô với một cái tử-thi đem tới rước cửa tòa án bỏ sâm chinh-inh ở đó! Hỏi ra mới hay thầy chánh lục-bộ Lang giải tử thi tới Tòa lại bỏ quên tờ bẩm cùng khai báo tại nhà việc, khi lên tới Tòa mà tái mới hay, nên ảnh phải bỏ tử-thi nằm ỳ ở đó ra bao ô-tô chạy trở về lấy tờ bẩm đưa lên rồi mới dám ra mắt quan Biện-lý để bẩm rành qua nội vụ!

Vì vậy nên tử-thi của kẻ bạc phước nằm chinh inh trước cửa Tòa án ngót 8 tiếng đồng hồ mà chờ thầy chánh lục bộ đó.

Nguyên nhơn cũng chẳng phải ăn mạng gì, thế mà thầy Chánh-lục-bộ cũng làm ra cho to chuyện.

Thị Mảng, 12 tuổi, con gái của vợ chồng tên Nguyễn-văn-Ba đau bịnh lạc huyết sưng mặt, lại thêm lớn bụng, vợ chồng tên Ba chạy thầy kiếm thuốc đã lối mà bịnh của con chẳng thấy giảm bớt chút nào.

Rốt chuyện vợ chồng tên Ba cậy tới ông cựu Hương-trưởng Chánh, người ở chung một làng tới dầu thang gìùm cho thị Mảnh coi phước chủ may thầy, hị Mảnh sẽ mạnh được chăng?

Phần số của thị Mảnh chỉ có bao nhiêu nên sau khi uống hết chén thuốc ông Hương trưởng Chánh hốt thì nó lại thở hơi lên rồi nhắm mắt từ trần.

Cửu bịnh chớ không ai cứu đặng mạng, vợ chồng tên Ba biết rõ như vậy nên lo việc trình làng và mua hòm lo liệm con rồi chôn, chớ cũng không phiền trách chi ông thầy lang. Nhưng thầy chánh lục bộ tới khám-nghiệm tử-thi, nghe câu chuyện như chúng tôi vừa mới nói, thầy lại đã quyết cho thị Mảnh uống phạm thuốc, rồi thầy gàn lại, chẳng chịu cho chôn, mặc dầu cha mẹ thị Mảnh chẳng kêu nài chi hết, và ra sức khẩn cầu cùng thầy!

Thầy chánh lục-bộ cứ bảo cha mẹ thị Mảnh làm khai, còn thầy thảo tờ bẩm rồi dạy chở tử thi con Mảnh lên hầu quan Biện - lý, chớ thầy không dám cho chôn.

Chở thi hài thị Mảnh lên đến Tòa, thầy chánh lục-bộ lại bỏ quên tờ bẩm báo hại thầy phải tốn mấy cuộc bạc.

Thi hài thị Mảnh đã bị mổ banh ra hồi sáng ngày 11 Mai rồi cho chôn.

T. N.

∴

Nhà ngói sập đè chết một mạng, và 3 mạng bị thương

Soctrang. — Vào khoảng 1 giờ đêm 10 rạng mặt 11 mai, ở Bãi xâu (Soctrang) có xảy ra một tai nạng nhà sập đè chết một người đàn bà chuyện rất thương tâm.

Cái nhà sập nầy trước kia là cái chánh lửa cất ở đường mé sông De la Poste sau bỏ không, chủ hãng công xi rượu Bãi - xâu M. Liên - Lai mướn lại để làm nhà chứa khạp lín, đường v. v. Nhà ấy ba căn; cất đã lâu trông xa lên mấy ngói, ta tưởng tượng như những lượn sóng ngoài khơi, thảo nào không sập được. Vả lại mấy ngày rài trời mưa dử dội, ngói thấm nước thành nặng nên hờ cơ một bên vách nào yếu là « sụm » ngay. Vì thế nên vào khoản ngày giờ nói trên, mặc dầu không có một chút gió, nhà ấy cũng không chịu nổi với sức nặng của trăm ngàn miếng ngói rớt ở trên nên phải ngã sập xẽ phía tả đè lên trên một cái chái, cất liền cận dầu xông vách tả của tên cu - li Trương-văn-Ủ, đè luôn cả 2 vợ chồng 1 đứa con tên Ủ và một người tên Chính đang ngủ.

Một tiếng sập dử dội làm vang động một vùng, vài người ở gần đấy nghe tiếng chạy ra coi mới hay cơ sự, bèn la làng lên inh ỏi, thiên-hạ bu tới đông vẫy nhưng không ai phần nhiều đều sợ khách-trú cả, chúng chỉ trỏ mắt nhìn coi chớ không một ai ra tay nghĩa-hiệp, bươi móc kéo giùm những kẻ bị nạn.

Giây lâu có người Annam chạy đến, thấy vậy bèn tìm thế dở tấm vách bỏ kho lận và kéo những người bị nạn ra, thì hỡi ôi cũng bị chung một tai nạn mà 2 người đàn ông một đứa Lê còn sống chỉ có một người đàn bà, vợ tên Ủ, tên là Lệ-thị-Hia, 20 tuổi chết.

Thị Hia bị một vít cạn móp ở bàn tan phía tả bề dài 8 lý bề ngang 1 phân và bề sâu vô 8 lý, chết liền tại trận không một tiếng trối trăng là lối!

Ủ, Chính và con Ủ mới được 5 tháng, chỉ bị trầy sơ sịa thôi.

Sau khi hay vợ chết, Ủ nhìn con khóc rống lên, khiến những người ở chung quanh trong thấy cảnh khốn nạn thế ấy cũng phải mủi lòng rơi lệ. hật là một chuyện thương tâm.

Nghe đâu cân nhà ấy có bỏ kẻ chẳng hay rồi đây hành Bảo-kê phải nghi sao về tai nạn nầy?

Liền khi ấy nhà chức trách đến nơi làm biên-bản và cho chở xác chị Hia qua nhà xác Soctrang.

Nhi mục

∴

Rủi ro đáng tiếc

Biênhòa. — Sớm mai hôm qua, 13 mai, vào hồi 7 giờ, anh Phạm-văn-Cội, 34 tuổi, chuyên nghề đánh xe bò ở làng Tân-phú (Biên - hòa) đánh một chiếc xe bò chở cây đến một chỗ nọ để cất nhà. Rủi lúc xe bò xuống giốc lại sụp một cái lỗ, anh Cội ngồi hơ hồng té xuống đất bị bánh xe cán gãy xương sống!

Người ta chở anh Cội đến nhà thương Biênhòa cứu cấp, tại đây quan thầy, thầy thương tích nặng quá liền đưa ngay xuống nhà thương Chợ-rẫy.

Giá: lúa, gạo, bắp

SAIGON, ngày 14 mai 1937

GẠO

Chưa kể tiền thuế, bao lấy tàu
Một tạ 60 ki-lô 700

Gạo số 1 25 % tấm...	3.82 tới 3.84
Gạo số 2 40 % tấm....	3.67 tới 3.69
Gạo số 3 55 tới 60 % tấm	3.57 tới 3.59
Gạo tới 5 % lấu	3.93 tới 3.95
Tấm số 1 và số 2.	3.20 tới 3.22
Tấm số 3.	2.73 tới 2.75
Cám trắng.	1.68 tới 1.68
Cám lối.....	0.70 tới 0.78

LÚA

(Chỗ đến nhà máy Cholon, bao lấy luôn — Mỗi tạ 68 ki-lô

Lúa xay gạo thương hạng	2.65 tới 2.69
Lúa xay gạo số 1..	2.57 tới 2.61
Lúa số 3,40 % Nhựt-bổn..	2.49 e 2.53
Lúa số 2,50 tới 55 % Java	2.41 tới 2.45
Lúa xau	2.20 tới 2.24

BẮP

Bán tại Cholon mỗi 100 kilos

BẮP	Đỏ:	6.80 à 6.90 mai
	Trắng:	—

HEO mỗi trăm kilos lối . . . 25.00
GÒN lọc bột rồi, 100 kilos là 24.25

TIN TÀU TỚI

Ở Pnap lại
Le *Yalou* le 17 mai (M.M.)
Le *d'Aragnan* le 20 mai (M.M.)
Le *Forbin* le 22 mai (C.R.)
Félix Roussel le 23 mai (M.M.)

Ở Bắc và Trung-kỳ về
L'*Aden* le 18 mai (C.R.)
e *Lt de la Tour* le 20 mai (M.M.)
e *Claude Chappe* le 21 mai (M.M.)
Le *Cap Varella* le 24 mai (C.R.)

Ở Trung-hoa và Nhựt-bổn về
Le *Porthos* le 21 mai (M.M.)

Ở Singapore lại
Le *G.G. Meritn* le 18 mai (S.A.M.I.

TIN TÀU ĐI

Qua Pháp.
Le *Tanglsé* le 15 mai 12 h. 30 (M.M.)
L'*Aden* le 21 mai (R.C.)
Lt de la Tour le 22 mai (M.M.)
Le *Porthos* le 24 mai (M.M.
Le *Cap Varella* le 25 mai (M.M.)

Ra Trung và Bắc-kỳ
Le *Yalou* le 19 mai (M.M.)
Le *d'Aragnan* le 22 mai (M.M.)
Le *Claude Chappe* le 24 mai (M.M.)
Le *Forbin* le 25 mai (C.R.)

Qua Tàu và Nhựt-bổn.
Le *Félix Roussel* le 25 mai (M.M.)

Qua Singapore (via Poulo-Condore)
Le *G. G. Pasquier* le 17 mai à 13 h. (S.A.M.I.)

SPORT

Thuốc vấn lại đây có mùi thơm của thuốc bên Tây

Ngon hơn thuốc của các ngài thường hút

5 *xu một gói 20 điếu*

Muốn làm đèn Néon
thế dùng nơi rạp hát Bóng và những hiệu buôn lớn
để quảng-cáo
ban hiêu
e trong phòng
và các đám cỗ
do nơi bảng
STANDARD NÉON LIGHT
95 bis rue Lagrandière
Téléphone 20425 -:- SAIGON
Đông toàn đồ Huê kỳ. Có bảo kiết
Đã làm cho *Poinsard et Veyret*, *Albert Portail*, *Pharmacie de Dakao*

Quí ngài ở Lục-tỉnh lên Saigon chơi có đi Thủ-Đức ăn Nem, xin mời vào

SUỐI

GÒ-XOÀI

nay đã chỉnh đốn lại thành một cái « Tiên-cảnh »

NEM, CHẢ GIÒ, CHÁO GÀ v.v.

PHÒNG COI MẠCH
NGUYỄN-VĂN-KHẢI
Lương-y bổn quốc tri sĩ
Médecin libre
GIỜ COI MẠCH:
Sớm mai.. de 7 h. à 10 h
Chiều .. .. de 15 h à 18 h
30, Route provinciale 15
(Gần gare xe điện) GIADỊNH

CLINIQUE MÉDICALE
Gần đường Mayer và Albert 1er, tại DAKAO Saigon
Téléphone: n° 285

DOCTEUR **PHAN-TẤN-THIỆT**

Ex assistant en dermato syphiligraphie à l'hôpital St-Louis Paris
Ancien médecin attaché aux services de Darsouvalisation créés sur le Rivière de l'hygiène pour la lutte antivénérienne

Có phòng xuất bịnh giá rẻ và phòng thượng hạng mát mẻ êm tịnh. Có nơi để thử máu, đàm, nước tiểu, nước ốc, xét vi-trùng bằng kiểu hiểu vi .. Có chỗ riêng để rọi điện (radio diagnostic) và chữa bịnh bằng quan tuyết (darsouvalisation, ondes courtes. . . .

Trị các chứng bịnh và chuyên-trị các chứng bịnh đờn-bà, bịnh đau gân đau xương, bịnh huê-liễu kinh niên.

Samedi 15 5-37. — TIỂU-THUYẾT số 592

江湖劍俠

Giang hồ kiếm hiệp

火燒紅蓮寺

Hỏa thiêu Hồng-liên-tự

Nguyễn-Chánh-Sắt: dịch thuật.

HỒI THỨ SÁU MƯƠI

Lư-gia-bảo Kỳ-hiệp đoạt môn-sanh Hồ-đốc-nha quần-hùng tranh đất-truyền

(Tiếp theo)

Những nhà tâm thường phần nhiều đều có cái hy-vọng trông con chúng mình mau được thành tập, hoặc phải tập luyện cho được bổ-lành cao siêu, để phòng sáng lập gia nghiệp cho được diệu tổ vinh tông.

Còn những nhà hào-phú thì lại không có cái tư-tưởng như vậy, bao giờ I mong là cho có được một đứa con trai là đủ; dầu cho văn thì không hay cầm bút, còn võ cũng chẳng biết cầm đao; hễ ban công nghệ cũng chẳng biết một nghề nào; học cũng chẳng cần chi hết thảy. Lư-đôn-Phủ mà cho con theo Hồ-đại ca Ử, học tập võ nghệ và ban đêm cũng để ngủ chung với Hồ-đại ca-Ử đó, là không phải bổn tâm quyết muốn cho mình tập luyện bổ lành cho thiệt hay thiệt giỏi mà làm cái đâu. Chẳng qua là ông ta sợ con mình thế cách bạc nhược mà không được sống lâu; nên phải cho tập luyện võ nghệ, một là làm cho thân thể cường tráng, hai là làm cho có cái danh hiệu võ nghệ cho thiên-hạ đồn ra; đặng làm cho bọn cường đạo nó kiêng sợ, không dám ăn hành đến Lư-gia bảo mà dòm hành.

Ai ngờ cũng vì con mình theo Hồ đại ca-Ử, nên mới sanh ra tai họa như vậy. Nên khi ông ta về phòng rồi, càng nghĩ tới lại càng khó chịu.

Còn đương thương tiếc con mình, Hồ đại ca Ử bước vào từ chúc, thấy Lư-đôn-Phủ, nước mắt mắt hãy còn ướt giầm nơi mặt, bèn bước tới nói rằng: « Như cái việc hôm nay đây, tôi lấy làm bức rức tôi vẫn biết ông chủ rất lâm khó chịu, mà tự tôi đây cũng vẫn khó chịu như ông chủ vậy. Vả tôi đã ăn lương bổng của ông chủ lành lâm. Hội viện phiêu sư mà cái việc rồi nó lại sanh ra ngay ở nơi phòng ngủ của tôi, thì tôi còn mặt mũi nào mà dám ngó ai. Nhưng việc đó cũng chưa mấy.

Tôi mông ơn ông chủ tin nhiệm, giao liều-chủ nhơn cho tôi giáo luyện võ-nghệ, mà một tên đồ-đệ rất đắc thương ý như vậy, lại để cho người đoạt phứt trước mặt như vậy, không làm sao mà đoạt lại cho được, thì tôi có thể nào để vậy mà chịu cho nổi. Vả lại bởm ấy tự nói rõ, bằng hắn không phải là cường-đạo, hắn đến hắt liều-chủ nhân đem về để làm đồ-đệ mà thôi.

Tôi nghĩ lại, như bởm ấy đã có bổn-lành cao siêu như vậy, ý muốn truyền cho đồ-đệ, thì lẽ gì là không có đồ-đệ nào khác nữa sao?

Hoặc giả vì thấy liều-chủ-nhân có tư-chất, vì một tên đồ-đệ có tư-chất tốt như vậy, khỏi gì dễ gì mà kiếm. Nhưng vì cũng phải biết ý ông chủ, không phải là không muốn cho con tập luyện võ nghệ, mà tôi cũng chẳng dám hay là choán liều-chủ-nhân lại để làm đồ-đệ cho tôi; thì việc gì mà không dám tới trong lúc ban ngày nói với ông chủ cho đàng-hoàng đi, hà tất phải lén đến trong lúc ban đêm, thừa lúc người ta sơ ý không ngừa mà cường đoạt đồ-đệ như vậy là đạo-lý gì? Ý kiến thiệt cũng là hy hẩu lắm vậy! Thì tôi cũng chẳng nên làm Phiếu-sư nữa và chẳng còn dạy đồ đệ nào nữa, cái sự bức tức nầy không nói cũng không được.

Nay tôi xin từ giã ông chủ mà đi, và cũng kể từ bởm nay là tiết Trung-thu, tôi ra khỏi cửa đi phỏng tra cho biết tiểu-chủ-nhân hạ lạc và đâu, cho biết bởm ấy nó đem đi xử sao và truyền thọ những bổn lành gì. Nếu nó mà phóng tra không được tì tức cho xát thiệt dầu có chết cũ ở nơi đất khách quê người mà chết, chớ tôi chẳng trở về tới phủ Kiết-An nầy nữa mà làm gì. »

Lư-đôn-Phủ nghe nói dứt lời, liền đứng dậy vòng tay xá dài Hồ-đại-ca-Ử một xá và nói rằng: « Nếu thầy mà chịu ra sức kim tìm làm cho cha con tôi sẽ được đoàn viên, thì tôi sẽ tình nguyện dâng cho thầy một ngàn lượng bạc để đền công khó nhọc cho thầy vậy. »

(Còn nữa)

Ý-KIẾN CÁC BẠN ĐỌC

Tam tòng tứ đức ngày nay còn thích hợp với chị em ta không ?

Câu hỏi ấy tưởng không cần giải thích dông dài, suy nghĩ viển vông, chắc hẳn phận đông chị em ta đều đồng thanh trên một tiếng trả lời : không.

Theo thuyết tự nhiên tiến hoá của Đạt-nhi-Văn (Darwin), thì ở đời này không có cái gì vượt ra khỏi giới hạn «thích đáng sinh tồn» nghĩa là cái gì cùng nằm trong phạm vi «thuận với hoàn cảnh xã hội» thì còn, trái lại thì mất.

Huống chi là cuộc đời đâu bể, trô bể biến thiên thì tư tưởng cũng phải theo thế mà đổi. Xưa kia loài người còn dã-man ăn lông, ở lỗ, uống máu mặc da thú làm quần áo, mà ngày nay, đỗ ăn món nọ món kia, áo quần thứ này, thứ khác, rất là rộn ràng chói lọi, thế thì cách «ăn sống, ở hang» đã vì không thích với hoàn-cảnh mà phải trừ bỏ đi rồi.

Cũng như hơn hai mươi năm về trước, ở nước ta chưa có tư tưởng Âu-Mỹ tràn sang, mấy chữ «tam tòng tứ đức» của chế độ chuyên chế bày đặt ra để giữ vững địa-vị ngất ngưởng ngồi trên đè đầu dân chúng. Thế mà có mấy ai để ý đến đâu, một năm, mười năm, trải bốn ngàn năm cũng thế trong dân gian ai cũng công nhận sự ràng buộc đè nén là lẽ đương nhiên, nên cứ lo sửa-sang bồi-đắp cho nền móng ấy vững-vàng rồi lại phô lên rằng : « đó là quốc tuý, đó là thước ngọc khuôn vàng» mà bắt buộc uốn nắn, con cháu phải theo khuôn mẫu ấy.

Ngày nay, thần tự-do, thần bình-đẳng xuất thế thì ma chuyên chế « Tứ đức, tam tòng », chỉ còn thoi thóp chờ ngày chôn chặt dưới nấm cỏ xanh, dưới giòng nước biếc.

Ai lại không biết, ngày nay trong năm châu, bốn bể, phong trào nữ giới sôi nổi biết là đường nào ! Đòi giải phóng, đòi tự-do, đòi bình-quyền, bình đẳng, đòi tham dự vào chính-trị, cái làn sóng vận-động ấy đã tràn khắp hoàng-cầu, nhưng than ôi ! phụ nữ chúng ta còn bị ràng buộc, áp bức, mê man trong nền « tứ đức tam tòng », biết ngày nào thoát mây mở mặt !

Tôi đoan quyết rằng : « Ngày nào mà chế độ gia đình và xã-hội còn đứng vững, thì phụ nữ chúng ta cũng vẫn là thân trâu ngựa » Vì thế nên tôi muốn hết sức đem những chỗ sở kiến hẹp hòi của tôi mà giải thích cái dấu đề trên ấy, hầu cùng chị em phá tan cái vòng phong tục chuyên chế.

Bây giờ ta thử đem chữ « tam tòng », mà xét thì thấy phụ-nữ nước ta hình như sinh ra để làm nô lệ để phục tòng theo ý chí của bọn đàn ông.

Từ khi mới lọt lòng, chào đời bằng ba tiếng khóc, đến lúc 15, 17 thì phục tòng dưới chế độ gia-đình. Cửa đóng then gài, cả đời ít bước chân đi xa, ít giao tiếp với người ta, cha bảo chết thì chết, bảo sao làm vậy, dầu việc trái ngược với lương tâm, cũng không được cãi. Kiếp đến lúc khôn lớn có chồng thì phải theo chồng, may gặp người khá thì sự phục tòng còn chưa khổ mấy, rủi phải những ay theo mấy câu sách « phu xướng, phụ tùy, phụ nhân nan hoa, chồng chua vợ tôi » thì cái thân phận người đàn bà còn có ra gì.

Đó là kiếp phục-tòng thứ hai. Còn một kiếp nữa là khi chồng chết, thì lại phục long con. Như thế thì cả đời người đàn bà không khi nào được tự lập cả, chỉ ăn nhờ ở gửi, tha hồ cho bọn đàn ông đè ép.

Thế giới ngày nay là thế giới cạnh tranh, yếu thua mạnh được, chị em ta vì bị sinh kế quẩn bách, bắt phải lìa xó hẻ góc kếp, mà vào làm công trông các xưởng máy, để cùng với bọn đàn ông vun trồng cây hạnh phúc, chớ không thể ỷ lại như ngày xưa nữa. Đó là bước đường tự lập đầu tiên của chị em.

Chị em nên tranh nhau mà cố tiến lên, vì ở hai bên con đường ấy có vô số cái mầm đang nuôi sức, chỉ chớ một trận mưa thì nảy nở và thoát ly vòng ràng buộc như bởn. Xem thế dầu ai là người muốn bảo tồn luân-lý «tam tòng», tưởng cũng khó lòng tránh khỏi lượt tự nhiên đào thải.

(Coi tiếp trương tư)

GIA-CHÁNH

Cùng em Ngọc-Lan,

Chị vừa mới tiếp được thơ em với một tờ báo quốc-văn ở Bắc hà mà em đã đọc rồi, nay vì em nghe chị ao ước muốn xem, nên em cũng gởi luôn lên cho chị, để xem cho rõ một cái ý-kiến của một bạn gái tân thời bàn về sự văn-minh tân hoa ở xứ ta hiện trong buổi nầy mà họ quyết ý đánh đổ cái thuyết Tam tùng và tứ-đức, họ viện nhiều cái lý-thuyết rất mới mẻ rất kỳ khôi, làm cho chị em bạn gái ta phải chú ý lắm.

Nên chị đã gởi tờ báo ấy xuống cho Tòa soạn Lục Tỉnh Tân-Văn, xin trích đăng nơi tờ « Phụ-trương-Phụ-nữ » hầu cho hết thảy chị em bạn gái trong Nam ta cùng đọc ; mà nhất là chị em ở trong các Văn-Đàn : như Giarai, như Cà-mau, như Bạcliêu, như Cù-lao-Mây, như Chợ ông Chưởng như Bốc vàng-Thượng v . v ..

Để chớ cho hết thảy chị em khảo sát cho kỹ càng và bình luận thử coi ý-kiến phản đông của chị em thế nào, rồi sau chị sẽ giải bày cái ý-kiến của chị cho em nghe em hãy ráng chờ xem, xin em chớ vội.

Luôn dịp chị cũng cứ việc chỉ thêm về cách nấu nướng cho em, dầu chỉ đi nữa, chị em ta cùng không rời cái phần trí-nội ra mà giao cho ai được đâu Ngọc-Lan em ạ !

∴

Thịt gà chiên với persil
(Poulet sauté au persil)

Cắt thịt gà ra từ miếng và xắt một củ hành tây chosẵn; sau bắt cái son lên, nấu mở cho sôi, bỏ gà vô ram trước một lát cho sắn, rồi bỏ hành vô ram chung với thịt cho vàng bỏ vô ít tép tỏi ram thêm một chút cho tỏi có mùi thơm, rắc bột mì vô xoé trộn cho đều, rồi chế vô vài ba muỗng nước buỗi đon, rắc muối tiêu và gia vài cái lá thơm (thym et laurier). Nấu lửa riu riu cho đến khi gần chín chế vô chút giấm, để thêm chút bơ (beurre) rồi bảm persil bỏ vào cho khá khá và dọn lên ăn.

∴

Thịt gà chiên với rượu chát trắng
(Poulet sauté au vin blanc)

Cắt thịt gà ra từ miếng, ram chung với một củ hành tây trộng trộng chẻ tư cho vàng, rồi bỏ ít tép tỏi; ram sơ một chút nữa cho tỏi vừa bay mùi thơm, rắc bột mì vào, xoé trộn cho đều, rồi chế vô 1 ly rượu chát trắng với vài ba muỗng nước buỗi-đon, rắc muối tiêu gia vài cái lá thơm, đậy nắp lại, nấu trên lửa than riu riu; khi thịt gần chín, chế thêm chút rượu cognac; rồi nấu thêm chừng mười phút nữa, để vô chút bơ, sau trúc ra dĩa, rắc persil bảm sẵn trên thịt, rồi dọn lên ăn.

∴

Thịt gà chiên với rau đậu
(Poulet sauté aux légumes)

Cắt thịt gà ra từ miếng, ram chung với một củ hành chẻ tư cho sắn. Sau bỏ khoai cải, rốt, bắp cải, poireau, mấy thứ đều xắt sẵn, với một mớ đậu trái tươi (haricots verts); rồ xóc mắt, vừa chiên vừa xóc cho được 15 phút, sau rắc muối tiêu và persil bảm sẵn vào, xóc trộn một hồi, nửa rồi lại rắc thêm vô một chút bột mì, cũng xóc thêm một hồi nữa ; sau hết, mới chế vô nửa ly rượu chát trắng với vài ba muỗng nước buỗi-đon, gia cái-cái lá thơm (thym et laurier), đậy nắp lại, nấu trên lửa riu riu cho đến khi chín là dọn lên ăn.

Món nầy chừng dọn lên ăn sốt phải cạn, còn chút đỉnh sềt sềt vậy thôi.

∴

Thịt gà nấu gạo
(Poulet au riz)

Cắt thịt gà ra từ miếng, rồi ram chung với một củ hành chẻ tư và một củ cà rốt xắt ra làm 4, 5 khúc ; ram hết cho vàng ; gạo vứt sẵn đỗ vô gia thêm một muỗng bơ, xóc trộn cho đều rồi chế nước buỗi-đon vào, rắc muối tiêu cho vừa, để vài cái lá thơm (thym et laurier), đậy nắp lại, nấu trên lửa than riu riu cho đến khi chín là dọn lên ăn.

Khi chín rồi thì cơm phải dẻo dai như cơm mình ăn thường vậy, chớ đừng cho nhão quá không ngon.

VIỆC LÀNG TỔNG

Quan Thông-đốc Pagès cho quyển sách nầy là bổn-Chi năm cho Hương-chức làng, rất có ích cho họ trong khi thừa hành công-vụ hàng ngày. — Giá : 0$70.

ÁN TÒA HỘ

Chỉ cách thưa kiện về mặt hộ Langsa và bổn-quốc. Phân tích rành 40 vụ kiện, người xem có thể so-sánh với việc riêng miền mà đoán việc nên hư. — Giá : 1$30.

Ai chỉ gởi cho tác-giả 1$30 thì sẽ được quyển nầy khỏi tốn tiền cước chi cả.

Sắp xuất-bản : *LUẬT TÁO-LÔNG*

Có lời tựa của quan Đại-sư Lao-công Justin Godart và ông Hội-đồng quản hạt Nguyễn-phan-Long, gồm đủ cả công-pháp cần ích cho chủ và người làm công các sở canh-nông và kỹ-nghệ — Giá : 0p.70.

Cuốn **LUẬT HỘ NAMKỲ** *in kỳ như ba ngàn cuốn đã bán hết*

Tác giả, M. Phan-van-Thiết cử-nhân luật công cổ-vấn cho bà con về phương-pháp, mỗi lần hỏi việc giá 5$00, nếu có làm nào, đơn từ, lý đoán chi thì tính riêng thêm từ 10 p. sắp lên.

Thơ từ, mandats xin gởi cho M. Phan-van-Thiết, 45, Rue Aviateur Garros, Saigon — Téléphone : 21.294

Nấu cách khác
(Autre manière)

Làm thịt con gà mái, móc ruột gan ra, để nguyên con rồi ram trong mỡ như ram gà rôti vậy ; coi chừng trở nó cho vàng đều hết rồi thì xắt một củ cải-rốt bỏ vô, nếu có thịt đùi heo muối (jambon) cũng cắt ít miếng bỏ vô, rồi khuấy nó cho đều chừng 5, 10 phút nữa ; sau chế nước nóng vô, rồi vo gạo bỏ vô, rắc muối tiêu, gia vài cái lá thơm, vài ba lá persil, để thêm chút bơ ; nấu cho nó sôi riu riu cho đến khi gà chín đều hết thì là ăn được. Song phải liệu mà nấu cho vừa nước vừa gạo, cho hết nước vừa đéo-dai là ngon ; chớ nấu nước nhiều cả gạo ít, rồi nó nhão như cháo vậy thì không ngon.

∴

Cháo thịt gà theo xứ Lorraine
(Poulet au riz à la Lorraine)

Cũng không khác chi cho lắm, cứ nấu như cách nấu vừa mới nói trên, có đều là phải chế nước nhiều hơn một chút và bỏ thêm ít tép tỏi, lại rắc bột ít ghệ vô cho cháo phải ra màu vàng vàng, gia thêm vài tai đại-hồi.

Phải nấu cho thịt gà chín rục và cháo cho có hơi nhão, sềt sềt một chút.

Gia thêm chút bơ, rồi dọn ăn.

∴

Thịt gà nấu với bún ống
(Poulet au macaroni)

Cắt con gà ra từ miếng ram chung với một củ hành tây lớn chẻ tư cho vàng, rắc bột mì vô xóc trộn cho đều, rồi chế nước buỗi-đon hay là nước nóng vô, rắc muối tiêu, gia vài cái lá thơm (thym et laurier), rồi đậy nắp lại, nấu trên lửa than riu-riu.

Đương khi nấu thịt gà làm vậy, bả riêng một cái son nước lên, để cho nó thiệt sôi, bẻ bún ống (macaroni) ra từ đoạn bằng ba lóng tay út bỏ vô mà luộc cho chín. Liệu coi hễ nó vừa chín thì trút nó qua cái rây (passoire) mà lọc nước cho ráo (đừng để nó chín quá nát bấy hết ngon).

Khi thịt chín rồi thì bỏ bún ống vô nấu chung với thịt, để cho nó sôi riu-riu 5 ba phút nữa, chế vô chút bơ, rồi dọn lên ăn.

∴

Thịt gà nấu với mì
(Poulet aux nouilles)

Cũng nấu thịt gà như mới nói trên và cũng luộc mì (nouilles) riêng rồi bỏ vô sau, y như nấu với bún-ống vậy. Song phải coi chừng, kẻo mì nó bấy vì nó mau chín lắm.

Chuyện vui giải trí

Tuổi tác đặc biệt

Có một tên trai kia thường xưng với người ta, rằng mình đã được 100 tuổi rồi.

Có kẻ thấy trêu thì hỏi : «Tác mới mới bảy lớn, việc gì mà tới 100 tuổi lận ? »

Người ấy đáp rằng : «Tôi làm việc một ngày bằng họ làm 4 ngày ; năm nay tôi được 25 tuổi, không phải bằng họ 100 tuổi hay sao ! »

∴

Tánh ham gây

A với B đương ngồi trong nhà mà bình luận lên K rằng : «Anh K siêng năng ham học, ngặt có một đều là tánh anh tào bạo ham gây, thiệt uổng quá !..»

Tình cờ K cũng vừa đi ngang ngoài cửa, nghe nói như vậy thì giận lắm. Bèn xô cửa bước nhảy vào cung tay thoi đại đại vào mình A.

B hỏi : «việc gì mà anh đánh A ?

K đáp : «Tao có tào bạo ham gây với ai bao giờ mà tụi bây dám nói hành tao?»

B nói : «việc không đáng gì, mà anh xốc vào thoi đánh người ta, không phải tào bạo ham gây, chớ còn là gì ? bằng cớ đã rõ ràng như vậy, mà anh còn cãi sượt nữa đa !

K nghe nói hổ thẹn, không lời đáp lại

Thịt gà nấu kari
Poulet aux kari)

Thịt gà nấu Kari cũng như thịt vịt nấu kari vậy, em hãy coi lại trong lúc chị đã chỉ cho em về cách nấu thịt vịt đó.

Nhưng em phải nhớ mà làm ru-gây (rougail) để ăn với kari mới ngon.

∴

Con gà nướng theo cờ-ra-bô-dinh
(Poulet à la crapaudine)

Lựa con gà giò nhổ lông cho sạch, rồi xẻ dưới bụng, banh tài ra, rồi thoa dầu hay mỡ cho khá, rắc muối tiêu và cũng bảm persil với lá hành ta mà rắc thêm vô ; ứa, rồi để vậy mà ướp nó cho được một vài giờ, sau rắc bột thinh bánh mì vô rồi nướng trên cái gường sắt có máng (gril) ; phải trở qua trở lại cho nó vàng đều hai bên và mỗi lần trở là mỗ, thoa bơ cho nó.

Nướng như vậy rồi ăn với bột cải (moutarde) hoặc ăn với dưa non ngâm giấm (cornichons)

Thôi, em tập nấu lần mấy món nầy đi, sau chị sẽ chỉ thêm.

NGUYỄN-THỊ HỒNG-VÂN
Tân-Châu

Đây-tớ dốt

Ông X có phố để cho mướn, có mấy căn trống chưa có ai ở. Ông X bèn viết ít giấy nhỏ, bảo tên đầy tớ đem dán trước cửa mấy căn phố trống cho người ta biết mà mướn.

Chẳng dè tên đầy-tớ ấy không biết chữ, nên nó dán động đầu chữ xuống hết.

Có kẻ thấy vậy, không hiểu ý gì, bèn đến hỏi ông X.

Ông X giận lắm, bèn kêu tên đầy-tớ ấy đến chửi mắng và quở trách rất nặng lời.

Tên đầy-tớ lui ra khỏi mặt chủ rồi bèn tự nói một mình rằng : «Đến nay tôi mới biết, cái dốt nầy thiệt là hại quá ! mà nó sẽ còn hại cho đến trọn một đời tôi.

∴

Củ-cải to

Một người nhà-quê kia, thường hay trồng củ-cải để bán. Năm ấy nó đào lên được một củ quá to ; 4 người khiên mới nổi.

Tên nhà-quê mừng lắm cho là vật báu, bèn đem đến mà dâng cho vua. Vua cũng mừng, bèn ban thưởng rất hậu.

Cũng một lúc ấy có một người nhà giàu mà có tánh tham, nghe được chuyện ấy thì nghĩ rằng : «Giá có một củ-cải, có chi là báu vậy mà vua còn hậu thưởng nó thay ! Huống chi là vật ngọc báu. Vậy để ta đem hòn ngọc của ta mà dâng cho vua. Chắc là vua sẽ thưởng ta bằng trăm ngàn người dâng củ-cải.»

Nghĩ như vậy rồi bèn đến dâng cho vua.

Vua xem hòn ngọc rồi khen rằng : «Hòn ngọc của nhà người thiệt là vật báu, ta có một cái củ-cải cũng là vật báu trong đời ; nay người dâng ngọc báu cho ta, ta cảm ơn ; thôi thì ta cũng lấy cái củ-cải báu của ta, mà thưởng cho người để bù cái lòng tốt của người đó.»

Người ấy không dám trái lịnh Vua, phải lãnh lấy củ-cải đem về, ôm lòng nhịu lỗ.

Đ.N.T

Hỏi các ông Điền-chủ

Nếu mấy ông lo lắn về sự lợi-ích của mấy ông thì xin mời mấy ông đến tại Hội-chợ Phiên Châu-đốc ngày 20 Mai cho đến 28 Mai 1937 mà mua bò, trâu tốt và mạnh mẻ.

Xin mấy ông nhớ ngày 20 Mai 1937 là ngày mở Hội - chợ Phiên ở Chaudoc.

Bán thú vật tốt mà lại giá rẻ.

Imp. LỤC-TỈNH TÂN-VĂN — Le Gérant : LÂM-VĂN-NGỌ

TẠP « SƯ-PHẠM HỌC-KHOA »

XUẤT BẢN MỖI THÁNG MỘT KỲ

Giá đóng niên tập S. P. H. K. (Cả phần thầy giáo)... ... ... 5$00

Những vị giáo-sư và viên quan Annam nếu thấu nhận giùm gởi cho bổn-quán, những số bạc mua báo ấy thì bổn-quán sẽ tính cho một phần huê-hồng 5%

SỮA NƯỚC TƯƠI

NESTLÉ

HIỆU

CON CHIM

Là thứ sữa rất trong sạch, rất bổ dưỡng, dễ tiêu hóa, lúc nào dùng cũng tốt.

Thứ sữa này quả nhiên là đã có tiếng khắp hoàn-cầu.

Ý kiến các bạn đọc

(Tiếp theo trương bà)

Thuyết tam tòng đã nát, thì chắc cái thuyết tứ đức phải lung lay.

Đàn bà đã sinh kế ra vào xưởng làm công thì thuyết « tứ đức » chẳng qua là đồ phụ thuộc không thiết dụng gì mấy.

Nói đến tứ đức, ai không rõ là công, dung, ngôn hạnh.

Mà trong công dung ngôn hạnh, tôi không dám bảo là trai, song lấy cái cách hành-vi xưa nay thì thật là hẹp hòi lắm, vì ngoài những sự nấu nướng, quét dọn, may vá thêu thùa, dạy con khuyên chồng, người ta không muốn cho đàn-bà biết gì khác nữa.

Đã là con một nhà, thì bất luận là trai hay gái ai cũng có bổn phận đối với nhân quần xã-hội, đối với nước nhà cuống riêng phải của đàn-ông mà khinh rẻ đàn-bà khó gánh cho dự đến.

Họ khinh chúng ta như vậy, là vì trình-độ chúng ta còn thấp kém, vậy từ đây ta nên cố gắng tiến hóa, mong một ngày kia bằng họ.

Hạnh là bổn phận làm người thì bất cứ đàn ông hay đàn bà, ai cũng cần phải có hạnh, sao lại bắt đàn bà nhốt riêng trong phạm vi chữ ấy, còn đàn ông để tự do phóng tùng ngoài vòng. Thói trọng nam khinh nữ thật là khá ô. Họ xướng ra chữ ấy chẳng qua để đè nén chúng ta, dẫy dọa bắt nạt đó thôi. Vậy muốn cho đàn bà có hạnh, đàn ông cũng cần phải có hạnh mới được.

Đã sinh vào thế kỷ này, chị em phải tùy theo hoàn cảnh mà tiếng chị em nên biểu đồng tình nhất định bỏ ái thói rụt rè, e lệ, cái dáng mình nhạc sương mai, là những biểu hiệu cho sự nhu nhược, làm mất tinh thần ái và mối liên lạc dính liền với nhau trong đoàn thể.

Huống chi cái bổn phận đàn bà đời nay không khác gì bổn phận của bọn nam-nhi, mà lại còn nặng nề gánh vác, vì con cái gánh lấy quốc-dân, vun cây anh tuấn.

Trách nhiệm chị em ta to lớn như thế, muốn cho khỏi thẹn với đời, phòng chị em có thể khoanh tay xô bếp làm thứ sâu ăn nhờ ở gửi, để người khinh rẻ hay không?

Mong lắm! Mong lắm! Chị em cố gắng bước lên con đường văn-minh; để pha tan cái thành sầu vì duyên vì phận. Chị em phải tính cách thế nào cho mình, làm cho đời được hoạt động lên. Mà cũng không trách họ được vì chị em ta đã không có cái gan phá vòng phong tục chuyên chế, chỉ ngồi trách vận thân đau, tủi phận hờn duyên, rồi đem thân gửi cho giòng nước, có phải là chính đáng hay không, câu hỏi ấy xin nhường cho dư luận.—

Bích-ngọc

Đ. P.

Cho mướn máy đánh chữ, đủ thứ hiệu máy

CHUYÊN-MÔN

Sửa máy đánh chữ, và porte plume réservoir và đồng-hồ và compteur kilométrique

Làm biểu hiệu các bột, insigne.

BÁN QUAN BÀI HỘI-TÊ CÁC LÀNG

Đại-Lý:

Bán máy đánh chữ hiệu HERMES BABY, chữ tây giá 80$00, chữ tây và quốc-ngữ 90$00

Bán máy chữa bịnh ho lao phổi, chữa lấy một mình, rất dản tiện.

Bán xe máy nhiều hiệu tối tân,

Bán sỉ và bán lẻ.

Khắc con dấu, mộ bia, cẩm-thạch,

Khắc hình bằng ốc sà-cừ, vỏ đồng, vỏ đá.

ĐỖ-NHƯ-LIÊN,

91 et 110, Rue d'Espagne, Saigon

Téléphone: 21.878

ĐÔNG-PHÁP NGÂN-HÀNG

DƯỢC HƯỞNG ĐẶC ÂN CỦA CHÁNH PHỦ LẬP RA NĂM 1875

Hội các danh vốn 120.000.000 quan

Vốn đóng lúc: 120.000.00 quan

Vốn tăng trở lên ngày 31 12-32: 126.000.000 quan.

HỘI QUÁN: 96, Bd Haussmann PARIS (VIII)

Chủ tịch Hội-đồng quản-trị: M. Rene THION DE LA CHAUME

Tổng Giám-đốc M. PAUL BAUDOUIN

Văn đề thông tin INDOCHINE

CÁC CHI-NGÁNH VÀ ĐẠI-LÝ

TRUNG-HOA	ĐÔNG-PHÁP	CÁC XỨ KHÁC
CANTON	SAIGON	BANGKOK
FORT-BAYARD	BATTAMBANG	
HANKEOU	CANTHO	DJIBOUTI
HONGKONG	HAIPHONG	
PÉKIN	HANOI	NOUMÉA
SHANGHAI	HUÉ	PAPEETE
TIENTSIN	NAMDINH	
YUNNANFOU	PNOMPENH	PONDICHERY
	QUINHON	
	TOURANE	SINGAPORE
	VINH	

GẦN THIẾP KHẮP NƠI TRÊN THẾ GIỚI

Làm đủ các công-việc ngân-hàng và thương-hàng tối chạc

CHI NGÁNH Ở SAIGON — QUAI DE BELGIQUE

R. C. N. 1

CHO MƯỚN TỦ-SẮT

Cỡ cao lớn-nhỏ tính mỗi phần	Thời hạn và giá tiền mướn			
	1 tháng	3 tháng	6 tháng	1 năm
Nhỏ 18 × 26 × 50	2$00	5$40	8$00	14$00
Trung 18 × 52 × 50	4.00	7.00	10.00	20.00
Lớn 38 × 52 × 50	7.50	10.50	15.00	25.00

Chúng tôi ở trong số mấy người đã « đào kinh-tế khủng-hoảng

Thái độ, biết bao nhiêu người nghèo lên đến, mấy người thất-nghiệp, đều có thể thao học với mấy lớp dạy bằng giá thấp-lắm của chúng tôi, bởi vì chúng tôi đã cố dạy rất nhẹ và vì chúng tôi rộng-rãi về sự trả học-phí. Các ngài khỏi phiền-phức tới lui lên xuống bắt vô chúng tôi rất gần đến tận nhà các ngài, theo nhà thầy học với phương-pháp của chúng tôi, các ngài sẽ thấy tấn-tới nhiều hơn học với thầy lại chỗ. Thiệt là lạ quá! Phải nhưng mà có thật như vậy, vì hằng ngàn học-sinh đã nói được tiếng Pháp một cách dễ-dàng. Các ngài hãy làm như họ, nó ngay bây giờ đó đây.

Pierre Roussel

à Chi-hòa, près de Saigon

mà hỏi thăm mà cho biết sức học cỡ nào. Xin đính theo lấy 5 xu có để trả lời.

Chúng tôi đồng-thời đã xuất-bản Tôi tập đọc chữ Pháp, năm lớp, giá 0$50, cước 0p.16; Tôi học tiếng Pháp số 1, 1p.10, cước 0p.20; số 2, 1p.50, cước 0p.16; mua chung 2 quyển nó cước 2p.35.

Tôi tập nói tiếng Pháp Quyển số 1 và số 2, 0p.35 mỗi cước 0p.06

Có bán tại Saigon, Chợ mới Ngã-ba-thành-long, 7, 161 Bis, 191 à Gholon, Lan-Khoan; 246, rue des Marins.

ĐẠI-LÝ ĐỘC QUYỀN

Compagnie Optorg — ROBIN

Ai muốn dùng thuốc Vậy mới, tốt hạng nhứt
Ai muốn có người bào-chế thiệt kỹ càng
các toa thuốc của các quan Độc-Tơ:
VẬY XIN QUÍ VỊ ĐẾN TẠI:

pharmacie franco-asiatique

PHÁP-Á DƯỢC PHÒNG

RUE DES MARINS, 219 -:- CHOLON

Tại đó sẽ có ông PHẠM-HỮU-HẠNH nhứt hạng Bào chế-sư, tiếp rước quí vị một cách ân-cần và vui-vẻ.

Thuốc mới và tốt nhứt-hạng, giá lại rẻ.

Quí vị ở Lục-Tỉnh gởi thơ đến mua thuốc, thì chàng tài bổn hàng tài tính, giá thuốc tính sụt mười phần lại không tính tiền cước-phí.

HÃNG BẢO-KÊ

HIỆU

La Providence et
L'Industrielle du Nord

ÔNG BOY-LANDRY

Làm Đại lý 17, Place du Theatre, 17 -:- SAIGON

Hãng Bảo kê nầy chuyên lo bảo-kê cho những xe-hơi, nhà cửa, phố và hàng-hóa cho anh em. Những người ở Saigon, Cholon hoặc ở trong Lục-tỉnh mà chịu bảo kê với hãng nầy, nếu gặp lúc rủi ro hư hại việc gì, thì hãng sẽ bồi thường một cách rất mau lẹ vô cùng. Xin anh em lưu-ý . . . . . .

Muốn tiến hóa phải biết tự cường

Tự-cường là trái với ỷ-lại, mà cũng không phải là kiêu-ngạo như nhiều người đã hiểu lầm. Ta nên phân biệt cho rõ ràng kẻo ngộ nhận hai tánh đó.

Kiêu-ngạo là dương-dương tự-đắc với người kém mình, mà cho trí cả kẻ hơn mình, mình cùng tự-tôn tự-đại. Người có tánh kiêu-ngạo không biết mình, mà cũng không chịu phục người. Thật là một tánh rất khả-ố!

Chớ tự-cường, là một tánh rất ao-thượng; người có tánh ấy rất là khiêm-tốn, biết thương kẻ kém mình, mà biết tôn-phục người hơn mình. Sống công việc thì biết tự-tin cái tài lực mình mà hành động theo đuổi, thấy dở biết tránh, gặp việc hay biết lựa chọn cho thích hộp mà thâu dụng, mà học tập, do tài của mình mà cố gắng cho bằng người.

Như Pasteur tiên-sanh vì có tánh tự-cường mới làm nên sự-nghiệp vĩ đại giúp ích cho nhơn-loại muôn đời; như Denis-Papin sẵn có chí tự-cường mới phát-minh ra được máy hơi nước; như Christophe Colomb có lòng quả-quyết tin cậy ở sức mình nên mới tìm ra được Mỹ-châu; Thống-chế Joffre vì tin ở sức mình mới thành công trên sông Marne, hồi đại chiến 1914-1918; các nước đồng-minh biết tự-cường mới làm cho công-lý thắng cường-quyền . . kể biết bao nhiêu là nhơn vật vì có tánh tự-cường mà làm nên sự-nghiệp.

Như dân-tộc Nhựt-bổn, trước kia cùng nước Việt-nam ta chịu ảnh-hưởng văn-hóa của Trung-hoa, rồi thời-kỳ cận đại lại cùng cùng hấp-thụ văn-minh Âu-Tây. Thế mà dân Nhựt ngày nay nghiễm nhiên ngang hàng với các cường quốc trên thế-giới, đã làm biết bao phen thế-giới nớp nớp vì cái mạn anh Lùn! Mà nước ta lại hơn được dân-Phù-tang là có ông thầy Đại-Pháp dìu dắt, mà nay ta sánh với họ khác nhau một vực một trời, là nghĩa gì?

Có lẽ dân-tộc Nhựt-bổn họ có cả bí-quyết hay đạo bùa thiêng-liêng gì mà ta không có chăng? Cái bí-quyết của họ là «tự-cường» đó thôi. Thật thế, người ta chỉ sùng bái hai chữ tự-cường, từ cá-nhơn cho chí đoàn thể đều biết phấn đấu mà tự-tin, tự-nhiệm ở sức mình, mà học tập của người để dung-hòa với căn-bản của mình mà tiến lên. Hỏi hiểu thấu câu: «Mây hãy cậy vào một mình mầy», lại rõ câu trầm-ngôn của Vauvenargues tiên-sanh có nói «Những người bảo hộ cho ta mạnh nhứt là những tài-năng ta luyện tập được».

Còn dân Việt-nam ta, từ đoàn-thể cho chí cá-nhơn, việc gì cũng ỷ-lại vào Chánh-phủ, vào người trên. Lại có tánh nhắm mắt phỏng chép của người, bất luận là hay, hay dở. Trách sao mà chẳng kém người, cũng khai-hóa của Chánh-phủ cũng vì thế mà chậm tiến.

Nói cho phải, đừng tạo-hóa oó yêu gì người, mà có ghét chi ta; chẳng qua cái tình cảnh thấp kém ở đời là lại ta cả, tại ta biếng nhác, tại ta học lắm đường, tại ta không biết lợi-dụng cái năng-lực của ta để mà theo đuổi cho kiệp người vậy.

Cho nên, muốn sanh-tồn muốn tiến hóa, thì từ cá-nhơn, gia-đình cho chí đoàn thể xã-hội ta đều phải noi theo gương người mà học lấy tánh «tự-cường», chớ không thể ỷ-lại ở trời, ở thời-vận, ở người ta được. Đã hay rằng: không thầy đố mầy làm nên, song ông thầy đưa đường chỉ lối, rồi ta phải gắng sức, rồ tài nỗ lực mà theo con đường kia chớ! Ở đời ai là chẳng tương cứu, tương trợ lẫn nhau, song ai ai cũng phải tin cậy ở sức mình, chớ có trông cậy quá vào kẻ chung quanh mình mà chẳng đạt được mục-đích gì. Cho nên quyền lợi của mình, thì mình phải ra công gắng sức, mà trông nom giữ gìn, rồi mới mong người đỡ đầu sau vậy. Chớ chính mình, mà không giúp lấy mình, thật cũng chẳng đáng người giúp cho, mà trời cũng chẳng giúp cho nào.

THANH-VÂN

Nº 40

Bổ-phế Thánh-dược-thủy
(Thuốc-nước trị bịnh ho)

Thuốc Bổ-phế Thánh-dược-thủy của nhà thuốc *Nhị-Thiên-Đường*, là một thứ thuốc ho rất thần hiệu.

Bất luận ho lâu hay mau, ho lao ho tổn, lạc huyết, thổ huyết, thảy đều trị được, công hiệu như thần, không có thuốc nào hơn được.

Cứ gởi thơ cho:

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG
47, rue de Canton, 47
CHOLON

Dầu Nhị-Thiên-Đường

Khắp trong thiên hạ đều dùng dầu Nhị-Thiên-Đường. Vì nó tốt, sức thuốc mạnh, có thể cứu người mau lẹ, không có thứ dầu nào sánh kịp, ấy là một thứ dầu chuyên trị bá chứng, công hiệu như thần.

Thuốc địa Nam-kỳ

SỞ QUẢN THỔ ĐỊA-BỘ

PHÒNG VĂN tại BENTRE

Lời rao mở hội tra cứu về các quyền trực tiếp về điền thổ đã bước trong địa-bộ cũ của làng An-ngãi-tây, tổng Bảo-phước, hạt Bentre

Từ số 13203 đến số 13860 trong số thứ tự mới

Quan quản thủ địa-bộ tại tỉnh Bentre cho nhơn dân hay rằng đã mở cuộc tra cứu, đặng chỉnh đốn các quyền trực tiếp đã bước trong địa-bộ cũ của làng An-ngãi-tây, tổng Bảo-phước, hạt Bentre.

Cuộc tra cứu ấy thi hành theo điều 343 của chỉ-dụ ngày 21 tháng bảy Langsa năm 1925, mà đã có chỉ-dụ ngày 23 tháng mười một Langsa năm 1926 sửa lại, và sẽ mở luôn luôn trong một năm kể từ ngày của số nhựt bao công văn Nam-kỳ, có ấn hành lời rao nầy.

Những người nào mà có can dự đến thời có phép gởi các lời khai của mình đoán là hữu ích cho quan quản thủ cho đặng làm các cuộc, hoặc đặng thêm cho đủ, hoặc đặng đối nại các khoản khai ra trong địa-bộ và các tờ khác.

Lời khai nào hay là lời ngăn cản nào gởi sau ngày 29 Avril 1938 thì sẽ chẳng đặng thâu chấp.

Tại Bentre ngày 29 Avril năm một ngàn chín trăm ba mươi bảy.

Quan Quản-thủ địa-bộ,
S'gné: HORS.

SAVON
CON SÓ
RẺ 72%
XÀ BÔNG LÁI
SAVONNERIE DE L'INDOCHINE
CHOLON

DÂY BĂNG

Cho các Viên-Quan

Bản-hiệu có tiếp đặng bên Pháp mới gởi sang các thứ dây băng (écharpes) cho viên-quan như Đốc-phủ, Phủ, Huyện, Cai-tổng hạng-nhứt, hạng-nhì, hạng-ba, Hội-đồng địa-hạt, và Ban-biện Phó-tổng.

Vì mỗi thứ có vài ba cái mà thôi nên Bổn-hiệu xin các quí ngài nào có cần dùng thì viết thơ liền cho Bổn-hiệu mà hỏi giá, Bổn-hiệu sẽ hồi âm cho quí ngài biết.

Nếu chậm trễ Bổn-hiệu bán hết thì phải đợi cả năm bảy tháng nữa bên Pháp mới có gởi qua thêm.

Xin quí ngài lưu ý.

Imprimerie de l'Union,
NGUYỄN-VĂN-CỦA
57, rue Lucien Mossard
SAIGON

Đọc báo mà không đọc tờ *Nông-công-Thương* chưa phải là người biết đọc

5 ¢ = 10.000 đồng

Khi nào có việc cần kíp xin hãy nhờ vị pháp-luật-cố-vấn chuyên môn Phan-v-Thiết chỉ vẽ đưm cho: thưa kiện, vợ chồng, cha con, gia tài, hương hỏa, vân vân. Mỗi lần chỉ lấy 5$, nếu có làm đơn từ thì từ 10$ sắp lên.

Ở xa xin viết thơ nói rành và gởi mandat cho:

Monsieur Phan-văn-Thiết
Chủ nhiệm báo «Thế-Giới»
N°45 Rue Volatar Garros Saigon.

HO LAO

Chớ nên thấy ho thường mà không lo điều trị, nếu để lâu sẽ thành ra ho lao.

Phải trị lập tức khi mới ban sơ bằng thuốc PULMOGENINE, ba bốn lần mỗi ngày. Một muỗn canh với một chút nước trà, sẽ đặng hiệu nghiệm. đã trừ đặng ho và bổ phổi.

PULMOGENINE là một thứ thuốc trị bịnh ho rất thần hiệu.

Bất người bịnh nào đã dùng thuốc PULMOGENINE rồi thì sẽ rõ sự hiệu nghiệm của nó.

PULMOGENINE VE LỚN GIÁ 1$50

Có bán khắp nhà thuốc tây.

Chánh ở Pharmacie Centrale
J. MUS 185 & 201, Rue Catinat
Saigon.

NẾU BỆNH HO

LÀM ĐAU RỨT NGỰC...

Không bao giờ ta mắc bệnh ho ngay lập tức. Trước hết bị phát lạnh, nặng đầu, ngạt mũi. Trước thình thoảng ho khan vài tiếng, sau lần lần thành ra ho sù sụ cả ngày, sương sương đau nhức vô kể.

Hơ các người mắc bệnh cảm, bệnh ho sổ mũi đã lâu không chữa, các người nào chậm chữa ngay lập tức: uống thuốc ngọt hiệu "Vosges Cazé" ngay đi. Các ông lương-y cho là chưa bệnh ho thì chỉ có thuốc ấy là kiến hiệu nhất, ho nặng cũng vậy.

Chúng tôi không ăn nói nhẹ nhàng đâu. Các người ho lâu mấy câu nầy của ông G. Lacoste (Ardennes):

«Tôi đang thuốc ngọt xứ Vosges đã mười ngày nay. Ngày từ mấy hôm đầu, tôi đã thấy thuốc đó kiến hiệu một cách là lùng quá. Nay tôi được dễ chịu lắm. ho đã sắp tan, ngủ yên như trước. Vì vậy trong họ tôi ai cũng dùng thuốc ngọt "Cazé" cả».

Coi như vậy, các người thử nghiệm xem: thuốc ngọt hiệu "Vosges Cazé" đã kiến hiệu cho nhiều người khác, sao lại không kiến hiệu cho các người?

Hoặc các người mắc bệnh ho sổ mũi, hoặc bệnh ho đờm, hoặc bệnh hen, nghẹn như gió thổi trong phổi và ho cả ngày: uống ngay thuốc ngọt "Vosges Cazé" chỉ có thuốc đó làm cho đỡ ngay.

Sirop des Vosges Cazé

Bán tại các hiệu nào chế, hay tại hiệu:
CAZÉ Pharmacien, 20 bis, Avenue de Neuilly, PARIS

TRINH-THÁM ⟡ Nº 2 ⟡ TIỂU-THUYẾT

Thám-sử sáu chục vạn đồng bạc

Dịch giả SONG-BÌNH.

2.— Nghe nói ngạc nhiên người Đàn-bà nhỏ tuổi hỏi: Hiền-ỉ nói cái gì lạ vậy? người Đàn-bà lớn tuổi không dám nói sự thật, liền trả lời một cách vô sự rằng: có việc gì đâu, chẳng qua ngu-tỉ nói sai lầm như vậy, tuy người kia nói thế mà cặp mắt cứ ngó Trung-phụ chăm chăm, người Đàn-bà nhỏ tuổi đưa mắt nhìn theo. thấy một người đàn-bà trung niên ngồi đó, Đàn-bà độ hăm lăm, hăm sáu tuổi, gọi là Trung-niên phụ, lại gọi là Trung-phụ) Trung-phụ kia mang lấm lưới che mặt, cách ăn bận hoa mỹ khác thường, xem rõ bóng cách của người kia, không phải người trong xã-hội ở Thành Paris vậy, vả người kia có cặp kiếng đeo mắt là kiếng viễn-thị, (kiếng dòm xa) không biết đeo thứ kiếng ấy làm chi, dòm kỹ đến chỗ đó rồi, người Đàn-bà nhỏ tuổi kia, lấy làm dị kỳ hết sức...

Liền khi đó. có một ông Thân-sĩ chạy tới hỏi dáng độ rằng: nhị-vị Quý-nương ngồi đây, có việc gì ngăn ngại vậy? Thân-sĩ kia độ hơn mươi tuổi xem ra cốt cách phi thường, đối với câu hỏi của Thân-sĩ kia, người Đàn-bà lớn tuổi mỉm cười mà nói Hạ-mạch-quân thứ lỗi, chị em tôi không ngờ Hạ-mạch-quân tới đây» Hạ-mạch-đáp lại rằng «ngu-đệ dòm thấy nhị vị Quý-nương nầy giờ, ngu-đệ biết chắc hôm nay có nhị vị Quý-nương tới Hí-viện, Hạ-mạch nói tới đó, lại hỏi tiếp rằng: nhị vị Quý-nương dòm ngó xung quanh Hí-viện, có thấy Quái-phụ (1) kia chăng? người Đàn-bà lớn tuổi đáp lại rằng: chị em tôi có thấy Quái-phụ ngồi đó, nhưng chỉ thấy sơ qua mà thôi, còn lai lịch của Quái-phụ kia, chị em tôi không biết cho rõ? Hạ-mạch chấp tay sau lưng đứng đó, vừa dòm ghé Quái-phụ vừa nói nhỏ nhẻ rằng: thật như lời nói của Quý-nương. Quái-phụ kia vẫn có lai lịch bí mật, xem Quái-phụ kia mang lấm lưới che mặt, và đeo cặp kiếng dòm xa, khác hẳn với khán-giả mọi người hết thảy, vả lại Quái-phụ độc thân tới coi hát, chẳng có nữ-bộc tùng-hành, huống chi sự coi hát chẳng nhàm, mỗi ngày (thứ bảy) diễn tuồng thì có mặt Quái-phụ ở trong Hí-viện, lấy mấy cớ trên mà nói, biết Quái-phụ kia có lai lịch bí mật đó đa.

Hạ-mạch nói dứt tiếng, người Đàn-bà lớn tuổi hỏi lại rằng: Tuần-lễ nào cũng có Quái-phụ tới coi hát, thật vậy hay không? Hạ-mạch đáp lại rằng: có thật như vậy... Tuần-lễ trước kia ngu-đệ gặp Quái-phụ ở Hí-viện, kế tuần lễ ấy cũng gặp Quái-phụ tới coi hát ở đây. theo lời người bạn thuật lại cho ngu-đệ hay, biết Tuần-lễ nào cũng có Quái-phụ coi hát ở Hí-viện, vả Quái-phụ đeo cặp kiếng viễn-thị (dòm xa) cứ dòm ngó khán-giả mọi người, tuồng vũ-đài diễn kịch mặc dầu, cặp mắt Quái-phụ không ngó tới chỗ diễn kịch, theo ý riêng của ngu-đệ đoán xét, định chắc Quái-phụ muốn kiếm Tinh-lang ở Hí-viện đó mà, người Đàn-bà lớn tuổi lắc đầu nói rằng: không phải vậy... xem thái độ của Quái-phụ, không phải là người đi kiếm Tinh-lang. Hạ-mạch nghe nói chúm chím cười, không nói sao nữa hết,

(1) *Quái-phụ tức là Trung-phụ nói trên, vì ăn bận một cách quái lạ, nên gọi là Quái-phụ.*

(*Còn nữa*)

Imp. LỤC-TỈNH TÂN-VĂN

Le Gérant: LÂM-VĂN-NGỌ

QUAN-THỐNG ĐỐC PAGÈS ĐI KINH-LƯỢC

Trong các rừng Baria

Sớm mai hôm qua tiếp theo cuộc kinh lược quan Thống-Đốc khởi đi Baria. Anh em viết báo đều đủ mặt như bữa trước, duy ông Fauquenot vắng, mặt để ông Vairat thế.

5 giờ rưỡi... một đoàn xe từ trong dinh Thống Đốc nhắm theo đường Baria trực-chỉ.

Hôm nay không phải quan Tham Biện Bohn chủ tỉnh Bienhoa đón tiếp quan Thống Đốc để đưa đi, mà ông Estèbe, một người ở Namkỳ lâu năm, đón tiếp tại ranh tỉnh Benhoa để đưa quan Thống Đốc và đoàn tùy tùng đi viếng các cảnh rừng ở miệt ấy.

Ông Boucaud, Chánh sở Kiểm-lâm đưa chúng tôi vào những cảnh rừng mênh mông rộng lớn trong tỉnh trong xứ hầu đẩy những người Mọi gần biên-giới Trung-kỳ.

Cũng nên thành thật mà nói rằng: chính nhờ quan Thống-đốc mà những con đường rừng ấy mới động mở cho sự thực-dân và sự du lịch, như chúng tôi thấy! xứ mà phần đông người Namkỳ không biết đến, vì lẽ ở các chỗ ấy ngoài ra phải đi bằng xe bò cả-rịch cả tang hay đi chơn thì chúng ta không còn phải biết đi bằng gì nữa.

Cuộc tuần du của chúng tôi hôm nay thì đi toàn theo đường rừng, mà nó lại có tánh-cách du-lịch nữa, vì chúng tôi tìm thấy nhiều suối nhiều đèo, nhiều chỗ danh thắng tốt tươi và không chừng sẽ là đồi bãi tốt đẹp mới mẻ nữa. Các điều đó, một ngày kia, chúng ta sẽ thấy.

Tại biên-giới tỉnh Baria, đã có quan Thanh-biện chủ tỉnh Estèbe, ông Tribellat chánh sở lục lộ, các ông Bourge và Favéy sở trường tiền chờ đợi.

Chúng tôi đóng đến cây 6 78 sau Long Thành theo con đường đi Cấp.

Đến đó chúng tôi lại vô một con đường rừng mà chúng tôi đi qua chẳng khác một con đường cái ngoài. Chúng tôi đến một sở rừng, chung quanh nghe toàn những tiếng búa riếu chệ đẻo liên tiếp, ông Tribellat cắt nghĩa cho chúng tôi biết đó là chúng đốn cây làm củi, bởi vì những cây đó không thể dùng vào chuyện gì khác hơn nữa. Tại những chỗ cây đã đốn thì người ta đương trồng nhiều thứ cây như sao, gõ và cẩm lai...v

Những cây ấy sẽ giúp cho chúng ta nhiều việc rất cần ích.

Chúng tôi lại viếng luôn những sở làm cây, ở đó công việc làm rất kỹ càng để tuyển lựa những thứ cây tốt. Cây đốn ra vạt góc, đóng dấu rất kỹ.

Còn đường rừng mà chúng tôi đang đi qua chính là đường Song-ray bao vòng dãy núi Baria bên ranh thì có sở kiểm-lâm.

Sau khi viếng qua sở người ta trồng cây giá ty, và các thứ danh mộc khác chúng tôi lại đi đến các sở ở cửa đường giáp đường sông Quan Thống Đốc và đoàn tùy tùng xem những thác ở Song Rây rất tốt đẹp. Cảnh tượng bày hẳn chỗ an-nhàn tịch mịt rất nên thơ.

Chúng tôi lại đi tới nửa đến đầu đường là Bâu-nọn cũng luôn luôn theo con đường Trungkỳ. Con đường rừng chưa xong dài đến 9 cây số, xe qua lắc lia và chuồi xuống chẳng khác thả theo cầu tuộc trong các hội chơi. Ngồi rồi chúng tôi lại đến một cảnh rừng tốt đẹp ở Bâu-nọn. Ở đó nhà của viên chức sở kiểm lâm.

Cảnh rừng tốt đẹp ấy người ta kêu là Hồ Tượng (Etang des Eléphants)

Hình như trong mùa mưa voi tượng kéo cả bầy xuống ấy hoặc tắm hoặc uống nước trong. Nhưng lúc nầy trời nắng, hồ ấy đã khô.

Chúng tôi lại dùng bữa trưa cùng các viên chức kiểm lâm, vì họ đã thết bữa một buổi tiệc rất vui vẻ. Đã vậy trên bầu trời thanh tịnh dưới bóng cây mát mẻ chẳng trời trưa càng điểm thêm vẻ tươi nhuận. Bả vậy đến một chỗ đi xa hơn 50 cây số không tìm đâu thấy bóng một người Âu-Châu, thế mà có người có đủ can-đảm hi-sanh đến khai mở Cái mỹ ý ấy có rất nhiều hiệu - quả mà ta nên khen ngợi các ông Tribellat, Bourg và Favéy.

Tức vừa mản, ông Chánh sở Kiểm-lâm là ông Boucaud đứng dậy nói ít lời rất cảm động để tỏ thạnh tình cảm ạ quan Thống-đốc Pagès là vị Thủ - Hiến rất cần mẫn không bỏ sót một công việc vào nhứt là hôm nay ngài lưu ý đến công việc gắng sức của chức viên sở Kiểm-lâm Quan Thống-đốc Pagès cũng tỏ lời cảm ơn.

Lúc ấy đã 3 giờ chiều chúng tôi lại khởi từ - giã... dài theo đường Song - Rây đến múc đường và giáp vòng theo dẫy núi Baria qua đến đường Quản-hạt. Chúng tôi đi qua Xuyên - Mộc là thị-trường chánh của thứ danh mộc trong tỉnh Baria.

Chúng tôi trở lại một con đường tốt đẹp theo mé biển Thành Mỹ dài vẻ Nước Ngọt qua sở kiểm lâm, chúng tôi xem những chồ trồng cây tươi tốt, và có lẽ sẽ trồng trên các bãi cả theo bờ biển.

5 giờ, chúng tôi trở về Baria, qua nhà hàng Bounglow nghỉ và rửa mặt đây lát, chúng tôi từ-giã quan Chủ tỉnh Estèbe các ông Ou, do, Tribellat, Bourge và Favrey lên đường thẳng về Sa gon.

BÁO-GIỚI QUỐC-ÂM ĐĂNG HƯỞNG ĐẠO LUẬT 1881 CHƯA?

« Tiếng chuông » không phải là tờ báo

Mấy hôm rầy trong thành-phố Saigon, chúng ta nghe trẻ nít rao cùng vỉ tờ « Tiếng-Chuông », và nhơn đó có một vài đồng-nghiệp lại bảo báo - giới quốc - âm đã hưởng luật 1881 nghĩa là hoàn toàn tự-do như các báo pháp-văn.

Nhưng theo một bạn đồng - nghiệp Pháp hôm nay nói rõ rằng: quả thật có tờ Tiếng-Chuông ra mà không có xin phép. Trước nhứt, sở mật-thám ở đây muốn tịch-thâu, nhưng rồi người giám-đốc việc xuất bản ấy động quan Biện-lý đó, thì ra ngài nhận rằng sự xuất-bản ấy hợp-pháp nên cho phát hành như thường.

Bạn đồng-nghiệp Pháp ấy nói nữa rằng: bạn đồng-nghiệp đã xem qua chưa tướng tờ Tiếng-Chuông rồi, thì trên tờ ấy không có đề ngày đề số như « tờ báo », nên không thể kêu nó là tờ báo ra có hạn định đặng (périodique), thì quan Biện-lý và Chánh-phố không sao kể nó đã lạm đến đạo luật 1881.

Ngoài ra nữa vẽ sự gởi đi, « Tiếng-Chuông » không hưởng đặng lệ gởi như các báo ra có hạn định.

Thế thì Tiếng-Chuông không phải là tờ báo và cũng không dính dáng gì đạo luật 1881.

SAU 35 NGÀY TRANH ĐẤU!

Anh em ở sở Ba-son lợi được những gì?

Anh em thợ-thuyền ở sở Ba-son đình-công hôm ngày 6 Avril 1937 có đưa ra một tập nguyện-vọng đòi những điều sau nầy, và được sở thủy-binh ưng-chuẩn những điều dưới đây:

Điều thứ nhứt. — Đem ba anh thợ đúc bị đuổi hôm ngày 5 Avril 1937 vào 2 giờ rưỡi, trở về làm lại.

« Sở Ba-son chịu cho một người « trở về làm lại, còn 2 người kia « bị bắt vì việc rất truyền đơn ở « Giadjnh không được trở về làm lại.

Điều thứ nhì. — Trong trường-hợp làm việc, lúc từ 11 giờ rưỡi chiều và những giờ làm sau 5 giờ chiều thì được lãnh tiền phụ (supplément) 50 phần trăm lương ban ngày và 100 phần trăm về ban đêm.

« Sở Ba-son chịu cho tiền phụ « là kể từ giờ làm việc thứ 10 « mỗi ngày trở đi ngày (1er janvier 1938 sẽ kể giờ thứ 9 ban « ngày 25 phần trăm tiền lương ban đêm được 50 phần trăm.

« Nếu việc làm của 2 ê kip (équipes) làm luôn luôn trong 8 « giờ thì lại được hưởng, tiền « phụ theo mỗi giờ tính theo « lương thợ, mà chỉ cho mỗi ê-« kip 0 ... 25 tiền phụ mà thôi.

« Công cuộc làm chung của 2 kip « (8×8 đặc biệt sẽ được hưởng « món tiền phụ nhưa việc làm « chung của 2 ê kip vẫn lúc ngày, « còn làm ban đêm thì hưởng « 0 50 món tiền phụ ấy. »

Điều thứ ba. — Không được đòi những anh em học nghề bị quan thầy xem có bịnh trong mấy 3 năm, phải cho họ một kỳ khám lại xem quan thầy khám nếu mạnh thì cho trở về làm lại.

— « Sở Ba-son nhứt định mỗi « năm sẽ cho quan thầy khám « những anh em học nghề lại một « lần. Người nào có bịnh sẽ bị đủ « ngày. »

Điều thứ tư. — Đem những anh em thợ thuyền bị tình nghi lập hội kín mà được Tòa tha bổng, trở về làm lại.

— « Sở Ba son không nhận cho « vô trở lại những người thợ bị « đuổi trước cuộc đình công những « thợ bị đuổi kể từ ngày 1er Avril « sẽ được cho trở về làm lại, trừ « ra những người nào bị bắt vì « các cuộc biểu tình phát truyền « đơn, ngăn cản sự làm việc của « người, hăm dọa những người « thợ khách, cập rằng v. v.

Điều thứ năm.

Tăng lương lên 15 phần trăm cho đồng với giá sanh hoạt mắc mỏ:

— « Sở Ba son không thể tăng « lương cho thợ - thuyền lúc nầy « đặng. Sở Thủy-binh sẽ bàn tính « với sở Thanh-tra lao - động và « những số lương của thợ thuyền « trong địa-phương.

« Nếu lương thợ thuyền sở Ba-son dưới bực trung lương thợ « thuyền các hãng khác thì sở Thủy-« binh sẽ xin bên Bộ tăng lương thợ « thuyền lên.

Thế, để là kết quả của anh em lao khổ ở sở Ba-son, sau 35 ngày tranh đấu.

Anh em sở Bason đã trở vô bắt đầu làm việc lại hôm ngày 12 Mai, vào buổi ban mai.

Thơ tín

Cùng ông Đào-v-Xuyên Bảo Thanh (Bentre)

Tiếp đặng bài ông, nhưng tiếc vì trong ấy không có một bằng cớ nào cho chắc chắn cả, vậy chúng tôi không thể làm vừa lòng ông đặng.

Nếu ông muốn làm tới, thì ông hãy tìn nơi quan chủ-tỉnh Bentre là hay hơn hết.

L.T.T.V.

Uống mỗi ngày một bình Aspirine Usines du Rhône, ấy là biết lo xa vậy bởi vì thuốc nầy làm ho tắt khỏi nhức đầu.

TRONG LÚC NGƯỜI TÂU XÂY MỘ CHO HỒ - HÁN - DÂN ĐẾN 1.300 VẠN BẠC

35 triệu dân Tứ - Xuyên chết đói

Chánh-phủ trung-ương hạ lịnh cho nhà đương-đạo ở Tứ-Xuyên phải đình chỉ các việc định làm để lấy tiền giúp cho nhân dân

Trung-Hoa.— Một số đông các danh-gia ở Tứ-Xuyên, hiện trú ở Nam-kinh, trong đó có ông Đái-quý-Đào, viện-trưởng viện Khảo-thí và ông Trương-Quân, nguyên Tổng-trưởng bộ Ngoại-giao, vừa lập một bản chương-trình cứu tế nạn đói cho dân tỉnh Tứ-Xuyên. Chương trình nầy đã được chánh-phủ chuẩn y, sẽ ra lịnh cho viên tỉnh-trưởng Tứ-xuyên thi-hành. Trong có 6 khoản:

1. Chánh - phủ Tứ - xuyên phải trừ sẵn tiền để mở cuộc công-thái cứu cấp cho cơ dân.

2. Nhân viên trong chánh - phủ Tứ-xuyên và cai bộ Quốc dân đảng phải tổ - chức một hội Cứu-tế để trông nom xem xét việc cứu giúp nạn dân.

3. Các việc dự định thi hành và mặt hành - chánh phải hoãn cả lại để lấy tiền dùng vào việc cứu tế.

4. Các việc công tác dự định làm như đặt đường xe lửa, phải thực hành ngay để có việc cho nạn dân làm kiếm miếng ăn.

5. Ba triệu đồng của quỹ tử-bị khuyến khích việc lập hội tiết hạ ở Tứ-xuyên phải trích ra cho các nhà có trại ếp vay.

6. Các quan binh ở Tứ - xuyên phải tìm phương - pháp cần cấp cho một phần quân lính Tứ-xuyên về nghỉ.

Cứ lời ông Trương-Quân thì ở Tứ-xuyên ít nhứt cũng có tới 35 triệu dân trong 100 châu huyện sẽ chết đói. Có hàng nghìn dân đi tị nạn phải ăn vỏ cây, lá cây và có hàng 5,000 dân ở vùng phi nhiêu nhứt bị chết từ đạo tháng 2 tây.

... Và 8 triệu dân sẽ chết đói ở tỉnh Quí - châu

Thượng hải. — Một ủy viên hội cứu tế dân dấy đã xin chánh phủ chẩn cho dân hạt Quí châu, có nói rằng tại tỉnh đó con sông Nam-minh đã biến thành đồng con đường bùn lầy. Nạn hạn hán đã làm cho nhiều nơi khúc sông nầy thành ra rất, Hàng ngàn, hàng vạn dân phải ăn vỏ cây và lá cây trong mấy tháng nay. Đến nay có người phải tìm bùn để ăn cho đỡ đói. Nạn hạn hán làm cho giá gạo và giá nước ăn lên cao giá vô cùng: một tạ gạo là 10 đồng bạc, 1 thùng nước bán 50 đồng. Ủy - viên nói nếu chánh phủ không cứu cấp ngay thì 3 triệu người sẽ chết đói ở Quí-châu.

Câu-hư lộ sụp con đường nguy hiểm mất sự vệ-sanh

Baclieu. — Xóm Rạch Ông Bồn, trên một ngàn nóc gia, thiên-hạ đều đi chung 1 con lộ và 1 cái cầu sắt, gần cầu thứ ba ấp An-trạch, bởi lâu năm nên mấy cây cột tắn dầu cầu mục, đất chài thành ra cầu thì ở trên cao còn lộ thì ở dưới thấp người lớn thì nhảy lên nhảy xuống được, còn con nít thì phải trèo lên tuột xuống rất nguy hiểm, nếu ban đêm có sự hoả hoạn hay là trộm đạo, thì mấy người đi tiếp cứu ắt phải sụp té mà gãy chơn. Còn con lộ thì lúc trước ông huyện Mậu còn sanh tiền, ông có xin với Quan chủ-tỉnh đắp sửa và đổ đất đỏ được hoàn toàn, nên dân trong xóm nhờ cái ân huệ ấy mà khỏi lội bùn lội nước.

Năm năm nay không có ai ra tu bổ đến con lộ ấy nên bị trầu bò lội nhằm. Lại heo chó nó ỉa đái rất là dơ bẩn hôi thối, làm cho mất sự vệ sanh bởi thế nên dân sự trong vùng ấy thường sanh ra bịnh truyền-nhiễm mà bổ mình, vậy tôi viết bài nầy cầu xin Quan chánh-chủ-tỉnh là M. Lariviere cũng quan Trường tiền Thạch ghé mắt mà tu bổ những chỗ khuyết điểm đặng sự rủi ro và giữ sự vệ sanh cho dân chúng nhờ.

Rất-mong-thay.

T. VH.

N. Đ. L. R.— Câu hư, lỗ sụp thì kêu rầu, còn thấy ra thì làm hiểu tình với dân xin bo.

Vậy hỏi! Tiền đâu mà làm?

Cuộc tuyển-cử cai-tổng Định-hòa Long-xuyên

TIẾP THEO TRƯƠNG NHỨT

— Thế là ông không hiệp tác với các ông Hương-chức giả sao?

— Không phải thế, tôi nói dung nạp đám thanh-niên, nghĩa là tôi muốn đem thí-nghiệm những ý-kiến họ, hoặc đem ít người gánh vác việc làng tổng, chớ không phải không hiệp-tác với mấy ông già, vì điều đó là rất sự nguy-hiểm. Thanh-niên thường có những ý-tưởng cấp-tiến, ta có thể kể họ như bộ máy để hoạt-động, còn trên bộ, thế nào phải có một một đám người có tuổi tác như sợi dây xiết thắng để tổng nom khi cái máy chạy quá sức. Tôi tin chắc phương pháp ấy sẽ có hiệu quả rất tốt và cứu cánh càng thêm rực rỡ nữa.

Sau đó thì vấn-đề giáo dục, tôi muốn ít ra mỗi một trung-tâm điểm chung trong các chốn thôn-quê đều phải có một trường sơ-học, còn mỗi làng phải có ít lắm là 2 trường tiểu-học. Ông hãy xét lại coi, hầu hết 7 phần 10 dân ta ở chốn thôn-quê đều thất học. Thất học là một nguồn cốt tất cả các tánh hư tật xấu, ai nói đâu hay đó, ai xui đục sao làm vậy, không độc được từ bảo, không phân biệt được một việc nên hay là hư. Nếu có thể thi-hành đặng lệ giáo dục cưỡng bách đến cớ tiểu-học trong thôn-quê cũng nên nữa. Về việc nầy, nếu công-quỹ không thể giúp cho ta, ta cũng có thể kiếm cách riêng mà làm.

Điều thứ ba là về sanh và các việc công-tác trong các làng. Công-nhơn của mỗi làng đều rất nhiều, mà mỗi khi dân chúng đau thì rước thầy pháp đến chữa, thầy bùa đến hốt toốc, chớ không biết đến Y-học Tây phương là gì. Những cách trị bịnh vô lý đặt biết bao nhiêu người mà khi đàn bà đẻ chửa cũng mang họa vì đó cũng không lí. Vậy tôi quyết thế nào cũng xin cho mỗi làng một cô cho thuốc chích thuốc và một nhà bảo-sanh thường trực để bảo hộ vệ-sanh cho nghĩa dân chúng. Về các việc công ích, thì cầu lộ phải làm phải sửa cho sự thông thương trong mỗi làng đặng dễ dàng. Đó là đại khái các khoản trong chương trình của tôi.

— Biết mà nói như ông, chưa dễ trong những người ra tranh cử với ông, có người cũng biết mà đưa ra một chương-trình có hệ-thống và rõ rệt như thế...

— Lẽ làm buồng tách nước ông Dệ chận lời: Đó là ông quá lời, chớ tôi chưa dám tự-phụ như thế. Nhà ở đây tôi chỉ nói thôi, còn đến việc làm lại là một việc khác. Nói thì dễ, mà làm chưa chắc đã như nói đặng, thế thì trong việc làm đó đại chương-trình đó, ít ra phải cần người: người ấy phải đủ tài đủ nghị lực.

— Vâng, tôi chỉ nói « biết nói » như thế cũng là khá, mà nếu không định trước thế, thì không thể nào biết như thế mà nói đặng. Tôi tin ông. Tôi sẵn lòng ủng-hộ và kêu tất cả anh em cử-tri kìm như tôi, và chế mong ông nhớ lời.

— Tôi hết sức cảm ơn ông.

Tiếp chuyện đến đây đồng hồ đã quá một giờ rưỡi, tôi liền xin kiếu, từ giã ông nghị Ng-ngọc-Dệ. Về đến nơi tôi lấy mùng thâm, vì với một chương - trình không như của ông Dệ cũng nói là một trương rực rỡ trong lịch - sử tuyển cử cai - tổng ở xứ nầy. Vì từ nào đến giờ chưng ta chưa hề thấy có cuộc tuyển cử cai - tổng ở đâu lại có một nhà ứng cử có chương-trình có hệ-thống như thế. Tôi biên rõ từ lời ra đây, để cho bà con cử-tri trong tỉnh Định-hòa biết rằng: dầu sau nầy có thể nào, mà lúc nầy thì ta cũng là thêm mà bổ cho ông Nguyễn-ngọc-Dệ cũng nhận chương trình ông, tức là ta mong mỏi sự sửa đổi cấp-tiến cũng như chúng-ta đã làm hết bổn phận rồi vậy.

Một cử-tri
Trong tổng Định-hòa
(Longxuyên)

TIN VẮN

Nhưn lễ gia-miện Anh hoàng tôi xin kể sơ vài món bửu vật của nhà vua thường dùng và đội trong lúc làm lễ, cho các bạn đọc xem chơi cho biết, một xứ văn minh mà còn nhiều nghề tiết phiền phức như thế ấy.

Cái mão Saint Edouand, nhận 3.000 hột xoàn lớn, để cho các vua Anh đội.

Cái mão của Hoàng-hậu Mary, giá 1 triệu đồng livres sterling trên chót có nhận hột ngọc Kohinoor, quí nhứt thế giới.

Cặp « chưa đứng » Saint Georges để dùng khi cỡi ngựa, và chiếc cả rà nhận hột kim cương, vua đeo lúc làm lễ tôn vương.

Cây bửu kiếm của vua, nhận hột xoàn Cullinan.

Quả đ a cầu để vua và Hoàng-hậu cầm tay lúc ngự trên ngai vàng.

Mão Hoàng-đế để lúc tôn vua Georges VI làm Hoàng đế các xứ Ấn-độ, ngài sẽ đội lên.

Cái mão của ông Hoàng-tử Galles.

Cái mão Hoàng-đế để dành cho vua Georges VI đội lúc đến chủ tọa lễ khai mạc Hạ-nghị-viện.

CÔ SÁU
NG-THÀNH-DƯƠNG
Mỹ-Yên
Cholon

Của hồi đã bôi đăng trai xong vậy có bây giờ ở đâu?

Hãy viết thư về để ông và bà Hội-đồng rầu lo nhiều.

Trên núi Trấn-ninh có một thứ cây trà ngộ lắm người ta gọi là trà « Phan sang ».

Thứ trà lạ ở Đông-pháp (miền thượng du ở Bắc-kỳ và Lào mới có).

Thứ trà nầy người Tàu đã biết dùng từ mấy đời rồi, nhưng nó ít và quí lắm nên chỉ làm riêng ra cho triều đình Bắc-kinh dùng mà thôi.

Cứ mỗi năm thì có một toán người chuyên môn làm trà ấy đi lên núi Phan-sang ở Trấn-ninh, có quân gia theo gìn giữ nghiêm lắm.

Bấy giờ toán người ấy mới lấy những chồi non, đặt vào ống tre, rồi cùng nhau vẫy đoàn trở về Bắc-kinh.

Những trà ấy ngày nay không phải khó khăn tìm kiếm đâu xa nữa, chính ông Goubeaux là kỹ sư canh-nông đã ngộ nạn ô-tô mà chết, đã lập một cái vườn tại Xieng Khuoang.

Viện nghiên-cứu canh nông đã từng thí nghiệm và nay đã có một cái vườn trà hột rất giống Phan sang.

Mỗi năm người ta lấy hột bán cho sở trà ở Kontum.

Có một đạo huấn lịnh ban hành ra để che chở trà Đông-pháp và giữ nó cho có địa vị khá ở thị trường thế giới.

Dầu NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG là một thứ dầu bà chứng, trị bịnh nhức phần; nhứt là bịnh cảm mạo từ thời; hoặc là nhức đầu đau bụng hoặc xây xẩm mặt mày; hoặc tức ngực nơi ngực, trong uống ngoài thoa, hết trong chớp mắt.

Mấy người mà ít hay đau vặt không hay cảm mạo thương hàng, ít hay nhức đầu sổ mũi là bọ nhớ có sẵn sẵn một ve dầu NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG để ở trong tủ bọ luôn, không khi nào ngớt.

Tauốc hiệu « Aspirine Usines du Rhône » chuyên trị các bịnh nhức đầu, long óc sổ mũi và đau nhức răng.

Kể từ ngày 1er Mai, xứ Léo không dùng thứ thuốc chích thường dùng bấy lâu để trị bịnh người bị chó dại cắn, liềm hay chích cho người nào bị thứ chó « tỉnh nghi là chó điên » cắn.

Từ nay về sau, viện Pasteur Hanoi cho chở thuốc chích (vaccin phénique) qua Léo bằng máy bay để trị bịnh.

Làm vậy cốt tránh cho viện Pasteur ở Léo khỏi thất công làm thứ thuốc chích, cực nhọc, lại mất ngày giờ, không thể lo các công việc hữu ích khác được.

Việc Pasteur ở Vientiane lập ra sau viện Nam-định, Thái-bình, Thanh hóa, Faifoo, Kuang Tcheou-Wan, lại là một viện quan hệ, liên lạc có thể giúp nên việc lập nhiều viện nhỏ khác nhau nầy.

Sở Tổng thanh tra vệ sanh và y-tế luôn luôn muốn cho viện ấy tiến hành công việc hữu ích mãi.

Sau khi làm lụng vất vả thứ hay là thân thể ca ngày mệt nhọc thì thấy nhức đầu khó chịu

Muốn cho được tinh minh lại hãy uống một bước hay là hai bước Aspirine Usines du Rhône

TIN TỨC HÀNG KHÔNG

Thế nào cũng có cuộc đua New-York Paris

Paris 7 Mai. Về cuộc đua vượt qua Đại-tây-dương từ New-York về Paris do bộ Hàng-không pháp đứng tổ chức vào tháng Août năm nay để kỷ-niệm cuộc bay rất táo bạo của Lindbergh năm về trước báo nầy đã nói đến nhiều lần. Vừa rồi có tin cuộc đua nầy sẽ hoãn lại

Nhưng nay hội Hàng không pháp quốc tuyên bố rằng cuộc đua ấy thế nào cũng có năm nay.

Người ta nói hội « National aeronautic » ở Mỹ vừa rồi báo tin cho Hội hàng không pháp biết rằng trên mặt Đại - tây - dương công cuộc giữ gìn về mặt thiên-văn chưa được hoàn hảo tưởng nên hoãn cuộc đua tháng Août lại.

Hội hàng không trình rõ cùng quan Tổng-trưởng, nói rằng thế lẽ cuộc đua đã định rồi không có điều gì đáng hoãn cuộc đua cả. Quan Tổng trưởng cũng động ý cho rằng không thể chuẩn theo lời hội Hàng không mỹ được, và nhờ ông Hội-trưởng hội Hàng không pháp báo tin cho hội mỹ biết rằng cuộc đua sẽ cứ hành theo đúng lệ luật đã định và nếu các nhà chuyên trách Mỹ vẫn giữ ý kiến thì sẽ đổi lại đường đi.